УзССР Давлат китоб палатаси
Инв.
Книжная палата УзССР
Книжная палата

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 54 (8.252) ◆ 1993 йил 26 март, жума ◆ Нархи 5 сўм

МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР

МУСТАҚИЛЛИГИМИЗ ўз навбатида маданият ва санъат ходимлари олдига ҳам масъулиятли вазифаларни қўйди. Шулардан бири юқори малакали мутахассисларни тайёрлаш масаласидир.

Мухтор Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваториясида ўндан ортиқ мусиқа мутахассислиги бўйича юқори савияли ижрочилар тарбияланмоқда. Консерваторияни битириб чиққанлар бугунги кунда Ўзбекистондаги барча маданият ва санъат масканларида ижодий меҳнат қилиб, республиканинг мусиқий санъатини дунёга таратишда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Консерватория қошида кўп йиллардан бери мусиқа адабиёти ва назарияси бўйича аспирантура, ассисентуралар муваффақиятли фаолият кўрсатишмоқда.

Яқинда консерваториянинг катта концерт залида фортепиано мутахассислиги бўйича ассисентуранинг тугатаётган Гулмира Маликованинг концерти бўлиб ўтди. Бу санъаткор профессор А. Геккельман синфида таҳсил олди. У ижро этган Л. Бетховен, Ф. Шопен, Ф. Лист, С. Прокофьевларнинг фортепиано учун яратган дурдона асарлари тингловчиларда катта таассурот қолдирди.

Рустам ХУЖАЕВ.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ БИРОДАРИМИЗ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва баракатуҳу!

Муқаддас Ийди ал-Фитр бошланиши муносабати билан Сиз жаноби олийларини самимий табриклайман ва энг яхши қардошлик истакларини изҳор қиламан. Холиқ ва қодир Аллоҳдан келгусида шу байрамга яна эсон-омон етказишини, Сизга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, қардош халқингизга ва ислом миллатига тараққиёт, фаровонлик ато этишини тилайман.

Икки муқаддас масжид ходими
Фаҳд бин Абдул Азиз ал САУД,
Саудия Арабистони подшоси.

Бисмиллаҳир роҳманир роҳийм

ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Жаноби олийлари, Ўзбекистон Республикаси давлати ва халқини 1372-ҳижрий шамсий йили бошлангани билан табриклайман.

Наврўз ва муборак Рамазон байрамларингиз деярли бир вақтда келиши бу йил халқларимиз муносабатларида қутлуғ йил бўлишидан дарак беради деб ишонаман.

Худованди Каримдан Сиз жаноби олийларига янада кўпроқ муваффақиятлар ва саломатлик, халқингизга бахт-саодат тилайман.

Али Акбар Ҳошимий РАФСАНЖОНИЙ,
Эрон Ислом Жумҳуриятининг Президенти.

Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва баракатуҳу!

Ийди ал-Фитр—муқаддас Рамазон байрами бошлангани муносабати билан Сиз жаноби олийларини самимий табриклайман ва энг яхши қардошлик истакларини изҳор қиламан.

Холиқ ва қодир Аллоҳдан келгусида шу байрамга яна эсон-омон етказишини, ҳаммага осойишталик ва тараққиёт келтиришини илтижо қиламан.

Сиз жаноби олийларига бахт-саодат ва сиҳат-саломатлик тилаб энг яхши истакларини баён қилувчи

Абдулла бин Абдул Азиз ал САУД.

ШАЙХОНТОҲУР ТУМАНИ

* *Янгиликлар, воқеалар, хабарлар*

ТАДБИРКОРЛИК АСОСИДА

«ШАРҚ ГУЛИ» бадиий буюмлар ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳар қандай қийинчиликларга қарамасдан ўтган йилни муваффақиятли якунлаган корхоналар қаторида саналиб, йил давомида 230 миллион сўмдан ошиқроқ халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқарди ва 35 миллион сўмлик фойда олди. Бозор иқтисодиёти жамоа олдига янгича ишлаш талабларини қўймоқда. Корхонага керакли матолар асосан Россия, Тожикистон, Латвия ва бошқа давлатлардан келтириларди. Хом ашё ўз вақтида етиб келмаслиги ва бошқа қийинчиликларга қарамай каштачилар бу йил ҳам юксак марраларни забт этишни кўзлаганлар. Мақсад 445 миллион сўмдан ортиқроқ маҳсулот ишлаб чиқаришдир. Бу вазифани бажариш учун ишчи ва хизматчилар янги йилнинг дастлабки кунидан бошлаб пухта замин яратиб меҳнат қилишмоқда.

Бозор муносабатларини шакллантириш ва эркин нархларнинг жорий этилиши шароитларида республика ҳукумати томонидан аҳолини ҳимоя қилишга доир, жумладан иш ҳақи ва нафақаларни босқичма-босқич ошириш асосида аниқ мақсадга қаратилган чора-тадбирлар бу ерда ҳам амалга оширилмоқда. Шу йил 1 январдан 25 фоизга оширилган иш ҳақи учун тумандаги биргина шу бирлашмада 15 миллион сўм сарфланди.

Ҳозирда меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткасини жорий этиш устида иш олиб борилмоқда. Бу тадбир шу йилнинг 1-чораги давомида жорий этилади. Натижада ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи 2 баробарга ошиб, жамоанинг иқтисодий аҳволи анчагина яхшиланади.

МАҲАЛЛАЛАРГА ЭЪТИБОР

СОБИҚ Иттифоқ даврида республикамиз, хусусан шаҳримизда қилинадиган ишларнинг ҳаммаси юқоридан, аниқроқ қилиб айтганда Москва тасдиғидан ўтар эди. Бунинг натижасида илгарилари гуллаб-яшнаган кўплаб маҳаллаларимиз бузилиб кетди. Миллий қадриятларимиз топталди.

Мустақилликка эришганимиздан кейин шаҳримизда «Маҳалла» дастури қабул қилинганлиги ҳам айни муддао бўлди.

Бу хусусда пойтахтнинг Шайхонтоҳур туманида қилинаётган ишлар эътиборга лойиқдир. Туманда 59 та маҳалла комитетлари мавжуд.

Ўтган йилнинг ўзида ҳозирги иқтисодий қийинчиликларга қарамай маҳаллалардан 2070 та хонадон телефонлаштирилди, 17,9 километр узунликда газ қувурлари ўрнатилди, 2,2 километр водопровод қувурлари ётқизилди. 6,3 километр канализация қувурлари фойдаланишга топширилди. 7,5 километр масофадаги электр симлари ўтказилди ёки қайта таъмирланди.

Тумандаги мавжуд маҳаллаларни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш борасида ҳам анча ишлар қилинди. Жумладан 47,2 минг квадрат метр фойдаланишга ярамай қолган кўчаларга қайтадан асфальт ётқизилди. 1,6 километр узунликдаги сув шохобчалари қайта таъмирдан чиқарилди. Маҳаллалар ичидаги 2,1 гектар ер кўкаламзорлаштирилди ва бу ерларда боғлар барпо этилди.

Бундан ташқари маҳалла аҳлини озиқ-овқат ва бошқа маҳсулотлар билан намунали таъминлаш ҳам аста-секин йўлга қўйилмоқда. Шу мақсадда тумандаги «Эшонгузар» маҳалласида озиқ-овқат ҳамда «Тахтапул» маҳалласида сабзавот ва мевалар билан савдо қиладиган дўконлар ишга туширилди. Ҳозирги кунда аҳоли юқоридаги яратилган шароитлардан мамнун.

Хуллас, туман раҳбарлари бугунги кунда асосий эътиборни маҳаллаларга қаратмоқда. Бу борада жорий йилда ҳам бир қанча ишлар бажарилиши режалаштирилган.

«Орзу» ишлаб чиқариш ижара корхонаси маҳсулотларига бўлган талаб йил сайин ортиб бормоқда. Буни яхши тушунган корхона меҳнат аҳли тайёрланаётган буюмларни сифатли бўлишига асосий эътиборни қаратмоқда.

СУРАТЛАРДА: моделчи-рассомлар Феруза Собирова ва Хуршида Каримовалар янги маҳсулот турларини намойиш қилишмоқда. Унгдаги суратда эса бирлашманинг бош иқтисодчиси Файзулла Исломов ва касаба уюшмаси раиси Абдурашид Абдуқодировлар ўзаро суҳбатда.

Андрей Пишненко суратлари.

ОИЛАЛАР УЙЛИ БЎЛИШДИ

ТУМАНДА энг кўп фарзандли оилалар яшашади. Шунинг учун бу ерда бошқа ҳудудларга қараганда аҳолини уй-жой билан таъминлаш борасидаги муаммолар айниқса кескин тус олган.

Лекин шунга қарамасдан ҳокимлик ҳамда туманда жойлашган корхона ва бирлашма раҳбарлари бу муаммони ҳал қилишга ҳаракат қилиб, навбатда турганларни уй-жой билан таъминлаётирлар. Гапимиз қуруқ бўлмаслиги учун ўтган йили бу борада қилинган ишлардан бир неча мисоллар келтирсак.

Ўтган йили айниқса туманнинг Жарариқ мавзесида қурилиш ишлари жадал суръатларда олиб борилди. Тошкент шаҳар давлат-акциянерлик қурилиш корпорациясининг қурувчилари кучи билан мавзеда йил мобайнида 5 та турар жой бинолари фойдаланишга топширилди. 4, 9, 12 қаватлардан иборат бўлган биноларнинг сифати ҳозирги замон талабларига жавоб беради. Бундан ташқари туманнинг «Белтепа» мавзеси ҳамда «Самарқанд дарбоза» кўчасида яна 7 та уй калитлари муҳтож оилаларга топширилди.

Шунингдек, туман ҳудудида жойлашган «Орзу» чарм-атторлик ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳамда Тошкент муҳандислик қурилиши тресті ва бошқа бир нечта корхона, ташкилотлар ҳам ўз ишчи ва хизматчилари учун янги уйларни қуриб беришди. Шу билан улар ўз жамоаларида уй-жой муаммосини қисман ечишга муваффақ бўлишди.

Ҳаммаси бўлиб йил мобайнида туман бўйича 99,3 минг квадрат метр турар жой биноси қурилди. Натижада 1,5 минг оила янги хонадонларда уй тўйларини ўтказишди.

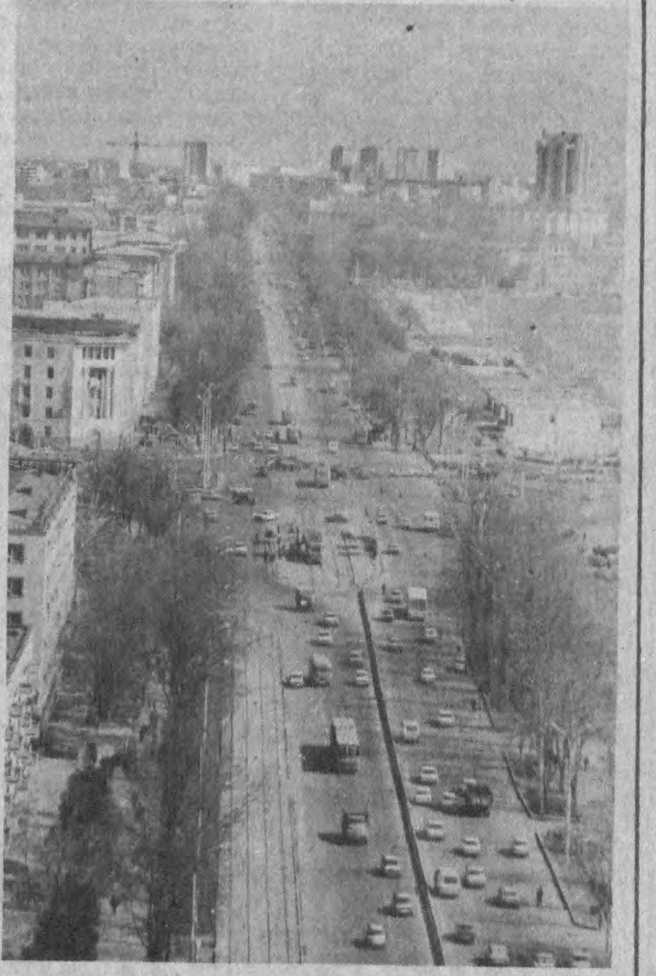

Туманнинг энг гавжум кўчаларидан бирида.

СОВҒАЛАР ТОПШИРИЛДИ

1-ШАҲАР клиник касалхонасида ҳам Наврўз айёми ўзига хос тарзда нишонланди. Шодиёна ўзбек миллий чолғу асбобларидан бўлган карнай, сурнай, ноғора садолари билан бошланди. Сўнгра касалхона бош шифокори Мурод Қодиров сўзга чиқиб, шифокорларни қутлуғ айём билан табриклади.

Байрам давомида Ҳамза номли академик драма театрининг артисти Ёқуб Аҳмедов, «Кўзгу» қизиқчилар гуруҳининг артистлари Обид Асомов, Мирза Холмедов, Тўхтамурод Азизовлар ўз маҳоратлари билан шифокорларни мамнун этишди. Сўнгра ўз меҳнати билан кўпчиликка намуна бўлаётган шифокор, ҳамшира ва хўжалик ишчилари пул мукофотлари билан тақдирланишди. Ушбу касалхонада кўп йиллар ҳалол меҳнат қилган, ҳозирда кексалик гаштини сураётган фахрийларга эса эсдалик совғалари топширилди.

Кечада Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари, шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармасининг бошлиғи, Ўзбекистон халқ депутати Қулаҳмад Ризаев ҳамда Шайхонтоҳур тумани ҳокими Адҳам Миржалилов иштирок этди.

ФАОЛЛИК ТЎСИҚЛАРНИ ЕНГАДИ

БОСҚИЧМА-босқич бозор иқтисодиётига ўтиб бораётган ҳозирги шароитда ҳар бир мутахассис ўз билими ва идрокини нуфузли ишларга сарф этиш учун астойдил ҳаракат қилмоқда. Вужудга келаётган муаммолар эса оқилона ҳал этилаётир.

Ўтган йили қурилиш соҳасида анчагина оқсаш вужудга келди. Айниқса, мактаб ва боғчалар қурилиши 40 фоизга қисқартирилди. Лекин шундай бўлсада бунёдкорлар топширилиши лозим бўлган мактаб ва боғчаларни ўз вақтида фойдаланишга тақдим этдилар.

Тумандаги 159-трест мактаб, боғча ва соғлиқни сақлаш муассасаларини қуриб беришга ихтисослашган. Қилинажак ишлар юзасидан трест бошлиғи Баширулло Муҳиддинов қуйидагича изоҳ берди:

— Мана республикамизнинг мустақил ҳаёт йўлини бошлаганига ҳам бир ярим йилдан ошди. Муқаддас орзуимиз ушалди. Ватанга содиқлигимиз ўзгача тус олмоқда. Виждонимизга, бурчга содиқлигимиз тобора ортмоқда.

Баъзида қийин вазиятларни бошдан кечиришга тўғри келаётир. Нарх-навонинг ошиб бориши бизнинг жамоамизни ҳам четлаб ўтаётгани йўқ. Ўзингизга маълум, қурилиш материаллари, механизм ва ускуналарнинг, ҳамда транспорт хизмати ҳақининг ортиб бориши маблағни республикада, жумладан Тошкент шаҳрида ҳам етишмовчиликка олиб келмоқда.

Бизнинг ишлаб чиқариш қувватимиз ҳар йили 10 та мактаб, 4-5 та болалар боғчаси қуриб битказишга ва ундан ташқари бир қанча халқ хўжалиги нуқталарини ишга туширишга етарди. Аммо ўтган 1992 йилда юқорида айтилган сабаблар туфайли шаҳримизда бир қанча мактаблар ва болалар боғчалари қурилиши тўхтатиб қўйилди. Бу ҳол бизни оғир шароитда қолишимизга сабаб бўлишидан ташқари, қурувчилар ўртасида ишсизликнинг пайдо бўлиши хавфини туғдирди.

Ҳукуматимизнинг тадбиркорлиги натижасида 1992 йилнинг иккинчи ярмида мактаб ва болалар боғчаси қурилиши учун қўшимча 110 миллион сўм маблағ ажратилди. Бу маблағ билан 3862 ўринли 4 та мактаб ва 560 ўринли болалар боғчасини қуриб битказдик. Ундан ташқари халқаро банк биносини қуриб фойдаланишга топширдик. Бу йил эса унинг 2-навбатини қуриб битказамиз.

Жамоамиз янги 1993 йил вазифаларини бажаришга киришди. Ҳозирча тўла аниқ бўлмаган ҳолда бу йилги жами қилинадиган ишлар ҳажми 452 миллион сўм бўлиб турибди. Бу эса 1994 ўринли учта мактаб, 8469 квадрат метр ҳажмидаги 5 та уй ва 4 та халқ хўжалиги нуқталарини қуриб битказишга етади, холос. Шунга қарамай, барча имкониятлардан унумли фойдаланиб, Ўзбекистон — Туркия қўшма тадбиркорлар маркази биносини қуришга киришдик. Бундан ташқари трестимиз яқинда Хитой қурилиш-тиклаш қўшма корхонаси билан ўз фаолиятини бошлайди. Умуман олганда режаларимиз кўп. Буларни амалга ошириш эса барчамизнинг фаоллигимизга боғлиқ.

РАҚАМЛАР ТИЛИ БИЛАН

● ТУМАНДА ҳаммаси бўлиб 224,3 минг аҳоли истиқомат қилади. Унинг асосини маҳаллалар ташкил қилиб, уларнинг сони 50 тадан ортиқ.

● 16 ТА йирик саноат корхона ва бирлашмалари мавжуд. «Малика» трикотаж, «Шарқ гули» бадиий буюмлар, «Орзу» чарм-атторлик ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмалари ва бошқалар шулар жумласидандир.

● ХУСУСИЙ корхоналар сони шу йилнинг 1 январигача 122 тани ташкил этди. Айни пайтда уларнинг кўпчилиги ота-боболаримиздан мерос қолган миллий ҳунармандчилик билан шуғулланиб келмоқда.

● АЙНИ пайтда туманда 208 та кичик корхоналар ишлаб турибди. Ҳозир улар асосан халқ истеъмол буюмларини ишлаб чиқариш билан шуғулланишмоқда.

● БУГУНГИ кунга келиб 113 та ширкат ўз фаолиятини давом эттирмоқда. Улар иккиламчи хом ашё ҳисобига ишлашмоқда.

● КЕЙИНГИ вақтларда туманда қўшма корхоналарнинг сони ҳам тобора ортиб бормоқда. Ишга туширилганига ҳали унча кўп бўлмаган «Олимп», «Маяк сервис» ҳамда «Даймонд интернейшнл» қўшма корхоналарини мисол тариқасида келтиришнинг ўзи кифоя. Бугунги кунга келиб уларнинг сони 23 тага етди.

● ТУМАНДАГИ 39 та корхона ижара пудратига ўтиб ишламоқда. Бу эса ўз вақтида ишчи ва хизматчиларнинг моддий манфаатдорлигини оширди.

● 11 ТА ҳиссадорлик жамияти ўз фаолиятини давом эттирмоқда. Акцияларнинг асосий қисмини корхона ва ташкилотларда ишлайдиган ишчи ҳамда хизматчиларнинг ўзи сотиб олишмоқда.

● ЎТГАН йили туманда ҳаммаси бўлиб 2 миллиард 44 миллион 861 минг сўмлик саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарилди. Бу 1991 йилга қараганда 304,8 миллион сўмлик кўп маҳсулот демакдир. Ўсиш суръати эса 117 фоизни ташкил этди.

● ХАЛҚ истеъмол буюмлари эса 3 миллиард 247,3 миллион сўмлик ишлаб чиқарилди. Бунинг натижасида аҳолининг ана шу маҳсулотларга бўлган эҳтиёжи қисман қондирилди.

● ТУМАНДА 20 та қурилиш, 4 та алоқа, 17 та савдо, 30 та соғлиқни сақлаш корхонаси, ташкилот ва муассасалар, 25 та илмий-текшириш ва лойиҳалаш институтлари ишлаб турибди. Бош универсаль, болалар дунёси дўконлари, 159-қурилиш тресті ва бошқалар шулар жумласидандир.

Тумандаги 5-нон заводи шаҳар аҳолисини сифатли нон маҳсулотлари билан таъминлаш ишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келаётган корхоналардан бири ҳисобланади. Бу ерда ўз касбининг усталари бўлган новвойлар меҳнат қилишади.

СУРАТЛАРДА: таъминот бўлимининг навбатчиси Х. Тўлаганов ва кекса новвой О. Қосимовлар.

Шайхонтоҳур тумани янгиликларини «Тошкент оқшоми» мухбири Ғулом ЮСУПОВ тайёрлади.

* *Янгиликлар, воқеалар, хабарлар* * *Янгиликлар, воқеалар, хабарлар*

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Тошкентда республика чорвадорларининг кенгаши бўлиб ўтди.

● Кеча Тожикистон халқларига инсонпарварлик ёрдами кўрсатиш Ўзбекистон жамғармаси «АН—24» самолётида қўшни қардош давлатга навбатдаги озиқ-овқат маҳсулотлари, дори-дармон ва кийим-кечакларни жўнатди.

● Қарши шаҳри яқинидаги Қавали қишлоғи ҳудудида Туркия билан ҳамкорликда йирик тўқимачилик мажмуи қурилиши бошланди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Бугун Қозоғистоннинг Қизил Ўрда шаҳрида Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг Орол муаммоларига бағишланган кенгаши очилади.

● Молдовада иккинчи жаҳон уруши йилларида Румыния қироли армияси сафларида СССРга қарши жанг қилган фуқаролар оқланди.

● Москва банклараро валюта биржасида АҚШ 1 долларининг қиймати 684 рубль бўлди.

ХОРИЖДА

● Оқ уйда АҚШ билан Туркманистон ўртасида ҳамкорлик қилиш тўғрисида шартнома имзоланди. Унда Туркманистонга савдода энг қулай имкониятлар яратиб бериш кўзда тутилади.

● Грузияда қабул қилинган фуқаролар тўғрисидаги қонунга биноан ҳозир республикада истиқомат қилаётган барча кишилар мамлакат фуқароси бўла оладилар.

● Франция Президенти Франсуа Миттеран унинг партияси яқинда бўлиб ўтган сайловларда мағлубиятга учраганига қарамасдан муддат тугамагунча лавозимидан кетмаслигини айтди.

ҲАМКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ УЧУН

Тошкентга Япониянинг Осака шаҳридаги «Санъээй седзи» компанияси гуруҳининг президенти жаноб Э. Нисикава бошчилигидаги ишбилармонлар делегацияси меҳмон бўлиб келди. Тошкент шаҳар Ҳокими А. И. Фозилбеков делегация аъзоларини қабул қилди. Учрашувда мустақил Ўзбекистон билан Япония ўртасида ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш, маданий алоқаларни мустаҳкамлаш хусусида фикр алмашинилди.

ЭЛЧИХОНАДА КУТУБХОНА

ЎЗБЕКИСТОНДА Америка Қўшма Штатларининг элчихонаси очилганига ҳали кўп бўлганича йўқ. Аммо шу қисқа вақт ичида элчихона йўли билан қатор ибратли ишлар амалга оширилди. Ўзбекистон билан Шимолий Америка ўртасида иқтисодий ва маданий алоқаларни кенг йўлга қўйишда ҳам элчихона жонбозлик кўрсатмоқда.

Бу ерда яна бир яхши ташаббус кўрсатилди. Элчихона негизида нуфузли зиё масканини очиш учун катта тараддуд кўрилмоқда. «Америка уйи» деб аталган бу қироатхона адабиётларга бой бўлади. Кейинчалик кутубхонадан Ўзбекистонда чоп этилган ҳар хил китобларни ҳам олиб ўқиш мумкин бўлади.

Зиё масканида ижодкорлар билан учрашувлар, давра суҳбатлари ҳам мунтазам уюштириб турилади.

Акбар АЛИЕВ.

Замонавий қизлар мактаби

ТОШКЕНТ шаҳар болалар ва ўсмирлар ижодиёти маркази атрофига талайгина умидли, қобилиятли ёшлар уюшган. Бу ерда ҳозир 40 дан ортиқ турли тўгарак ва студиялар ишлаб турибди. «Ёш моделчилар», «Ёш нақкошлар», «Эски ўзбек ёзуви» сингари тўгараклар машғулотлари болаларда қизиқиш уйғотмоқда.

Масканда ўғил ва қиз болалар одоб-ахлоқининг маърифий томонларига доир тарбиявий суҳбатлар ҳам уюштирилмоқда. Ана шу жараённи янада яхшилаш мақсадида «Замонавий қизлар мактаби» ташкил этилди. Ушбу янги ўқув маркази тузилган истиқболли дастур асосида туркум суҳбатларни уюштиришга киришди.

Саодат ОДИЛОВА.

** Тошкент тарихига янгича назар*

МЕЪМОРИЙ УСЛУБДА

ТУРКИСТОН Россияга тобе қилингач, 1865 йилдан бошлаб, Тошкентда шаҳар қиёфасидаги қўрғонлар қурила бошланади. Уларга ҳарбий гарнизонлар, маъмурлар маҳкамаси, рус қўшини билан бирга келган савдогарлар, ҳунармандлар ўрнаша бошлайдилар. Шаҳарнинг янги қисмлари авваллари ишлаб чиқилган ва тасдиқланган режа асосида тикланади. Тошкент Чор Россияси босиб олгандан кейин янги қисми қурила бошлаган биринчи шаҳардир.

Анҳорнинг чап қирғоғида, уруш вақтида қисман бузилган Қўқон қўшинларининг қароргоҳи — Ўрданинг ўрнида генерал Черняевнинг боргоҳи, Оренбург ўқчи батальони, 250 нафар казаклар, икки батарея ва бошқа ҳарбий бўлинмалар жойлашди. Авваллари Ўрдада Қўқон хонлари келганда қўнадиган қалъа, уларнинг номидан иш кўрувчи ноиб — бекларбеги, шунингдек хазина, қурол-аслаҳа омборлари, бошқа зарур ашёлар бўлар эди. Унинг атрофи эса девор ва ҳандақлар билан ўралганди. Қўқон хонлари XIX асрнинг бошларида Тошкентни босиб олишга олиб, барибир шаҳарликларга ишонмасдан, Ўрдани қуришган, шу ердан туриб ҳукм юргизишган эди.

Янги шаҳарни қуриш ҳам, руслар томонидан қалъани тиклаш ишларидан бошланди. Бунинг учун Анҳорнинг чап қирғоғидаги Кўймас дарвозасининг рўбарўсидаги баланд ер — (ҳозир бу ерда болалар хиёбони бор) танланди. Қурилиш 1865 йил ёзда бошланиб, куздаёқ қалъа девори, пиёда аскарлар учун қишки казарма, 150 ўринли лазарет, порох омбори битказилди. Қалъа девори ортида кейинроқ пишиқ ғиштдан қурилган икки қаватли гарнизон казармаси ҳам (у бизнинг кунларгача сақланиб қолган) тикланди. Собиқ Ўрда билан янги ҳарбий қалъани боғловчи йўл Черняев кўчаси деб ном олди. Ҳозир у Мустақиллик майдонининг бир қисмидир. Шундай қилиб Анҳордан бошланган янги шаҳар Салор канали сари кенгая борди.

Юзлаб йиллар давомида Бўзсув, Анҳорнинг икки қирғоғи тошкентликлар учун дала ҳовли вазифасини ўтаб келганди. Чилонзор, Юнусобод, Қорасув, Оқтепа, Дўмбробод, Чўпонота, Қатортол, Миробод, Бешқайрағоч, Шўртепа, Дархон каби ҳудудлардаги қадим карвон йўлининг икки бетида жуда ҳам кўплаб боғ-роғлар жойлашганди.

Янги шаҳар дастлаб ҳарбий топограф штабс-капитан Писаревскийнинг режасига асосан қурилиб, қалъанинг жанубий-шарқ томонга қараб чўзилиши, ўзига хос ҳимоя девори ҳосил этиши керак эди. Лекин янги генерал-губернатор Д. Романовский бу режани рад этди. 1866 йилда ҳарбий топограф М. Колесников тузган режа бўйича Шарқ томонга қараб қуриш ишлари олиб борилиши белгиланди. Бу режани амалга ошириш учун махсус ташкилий комитет тузилди.

Янги шаҳарнинг ушбу режасига кўра бузилган Ўрданинг ўрнига «оқ уй» — ўлка генерал-губернаторининг қароргоҳи, Самарқанд, Романовский (ҳозирги «Буюк Турон») кўчасидаги ҳарбийлар учун уйлар илк қурилган бинолар бўлди. Ташкилий комитет янги шаҳардаги ерларни уч тоифага бўлиб баҳолар, сармоядор шаҳарликлар бу ерларни сотиб олишлари мумкин эди. Ўша пайтлардаги гувоҳ бўлган кишиларнинг ёзишича «илк бор кўчиб келган руслар яшилликни хуш кўришган, кўплаб дов-дарахтлар экишган».

Тошкент губернаторлигининг пойтахти бўлгач янги шаҳар тез суръатларда ўса бошлайди. Россия империясининг ҳамма томонидан Тошкентга ҳунармандлар, савдогарлар, ҳарбийлар, меҳнаткашлар ва мутахассислар кела бошлашади. 1868 йилдаёқ янги шаҳарда ичимлик ва тамаки ишлаб чиқарувчи бешта корхона, 40 дан зиёд қовоқхона, ўнлаб вино омборлари, қаҳвахоналар ишлар эди.

Туркистонга илғор фикрли рус олимлари, тадқиқотчилари, турли соҳа мутахассислари ҳам ташриф буюришди. Улар инсон қадами етмаган бу манзилларни тадқиқ этишга киришдилар. Шу аснода янги шаҳарда унча катта бўлмаган саноат ўчоқлари ҳам пайдо бўла бошлади: уч тикувчилик фабрикаси, икки дурадгорлик, икки соатсозлик, заргарлик, темирчилик устахоналари, тегирмон, ғишт заводлари ишга туширилади. Ўлка маъмурияти мустамлакачиларни маҳкамлаш учун катта имтиёзлар билан ўз касбининг усталарини чақириб келтирарди.

1870 йилда генерал-губернатор фон Кауфман Тошкентнинг Қашқар ва Ўрда мавзеларининг режасини тасдиқлади. У Човли ариғининг ўнг ва чап қирғоғига жойлашадиган бўлди. Шаҳарнинг қурилажак иккинчи қисми режасини ҳарбий муҳандис И. Макаров ишлаб чиқди. У Човли ва Салор ўртасидаги ҳудудни ўз ичига олди. У биринчи қисмга қарши ўлароқ ёйсимон шаклга эга бўлди. Шарққа томон юрганда Константин майдони (ҳозир Марказий хиёбон)дан худди нурлардек кўчалар бошланарди, Лагерний (ҳозирги Пушкин), Салор (К. Маркс), Кўйлиқ (Фарғона йўли), Духовский (Пролетар кўчаси) ва бошқа кўчаларни санаб ўтиш мумкин. Ушбу катта ҳудудда турар жой, маъмурий бинолар билан бир қаторда саноат корхоналари учун ҳам ер ажратилганди.

Кўчаларнинг кенглиги 55 метргача, йўлкаларнинг катталиги 15 метргача борар эди. «Осиё қуёши» одамларни куйдириб юбормаслиги учун кўчанинг икки томонига икки қатордан дарахт экилди. Сал фурсатда шаҳар қуюқ соя бағрида қолди. Бундан 120 йил аввал экилган, ҳозир ҳам омон қолган эман, чинорлар сўзимизга гувоҳдир.

Шундай қилиб, қачондир 80 минг аҳолиси, бир неча минг сарбози бўлган Тошкент жуда катта ҳудудни (Ўзбекистон, Туркманистон, Қирғизистон, Тожикистон, Жанубий Қозоғистон) ўз ичига олган Туркистон ўлкасининг маркази сифатида жадал ривожланади. Аҳолиси ҳам кўчириб келтирилганлар ҳисобига кескин ўса бошлайди. Кўп ўтмай у ўзини ўзи бошқарадиган ягона шаҳарга айланади.

Сирдарё вилоятининг ҳарбий губернатори Г. Головечевнинг раҳбарлигида умумий хўжалик бошқармаси тузилади. У шаҳар ободончилиги, қурилиши, чегараларини аниқлаш ишлари билан шуғуллана бошлайди.

Ўтган асрнинг 70-йилларида Тошкентдаги қурилишларга асосан ҳарбий муҳандислар бошчилик қилган бўлишса, кейинроқ шаҳарнинг иккинчи қисмини режалаштиришда Санкт-петербурглик мутахассислар ҳам қатнаша бошлади. Улар маълум маънода Россия пойтахтининг айрим қиёфасини Тошкентда ҳам акс эттиришга уринганлар. Лагерь шоҳкўчаси (ҳозирги Пушкин), Нева шоҳкўчаси; Салор ва Кўйлиқ шоҳкўчалари (Ҳамза ва Фарғона йўли), Горохов ва Вознесенский шоҳкўчаларига ўхшатиб бунёд этилган. Янги шаҳарнинг ёйсимон шаклда бунёд бўлиши, уни келажакда ривожлантириш учун жуда яхши асос, шаҳар чеккаси билан марказни боғлашда эса қулайлик туғдиради.

«Янги шаҳар» қурилиши рус шаҳарсозлигининг энг янги анъаналарини давом эттирди. У табиий чегара, Анҳор — Бўзсув канали билан ажралган эски шаҳарнинг тамоман акси эди. Оқибатда бир шаҳарда икки меъморий услуб — Эски шаҳар ва Янги шаҳар бунёдга келдики, бу кўп ҳолларда Тошкентнинг юксалишида қўл келди.

Муборак ЮНУСХЎЖАЕВА,
Георгий НИКИТЕНКО,
тарих фанлари номзодлари.

** Мустақиллик мевалари*

ХОНАДОНИМИЗГА БОРАДИГАН «НОДИРА»

● ШАҲРИМИЗДАГИ «Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтиш чоғида тадбиркорлик билан иш юритиб, халқимиз учун керак бўладиган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга катта аҳамият бермоқда. Бинобарин, бугунги кунда бу корхона ишлаб чиқараётган турли хил маҳсулотлар — электр мусиқавий ўйинчоқлардан тортиб радиоприёмникларга бўлган талаб тобора ошиб бормоқда. Жамоанинг Наврўз байрами арафасида қўл урган яна бир ибратли иши ҳар қанча диққатга сазовордир. Бу ерда энди телевизорлар ишлаб чиқариш ҳам бошлаб юборилди.

БИЗ бирлашма бош директори В. Г. Татеосов билан суҳбатлашдик. У телевизорнинг «дунёга келиши» тарихи ҳақида сўзлаб берди.

— Телевизор ишлаб чиқариш тўғрисидаги ғоянинг ҳаётдаги ижросигача бўлган давр бир йилга тенгдир, — дейди суҳбатдошимиз. — Кимларгадир бу муддат бироз узоқ кўриниши мумкин. Лекин бир нарсани эсдан чиқармаслик керак. Ахир биз бутун Ўрта Осиё минтақасида мустақил равишда кенг кўламда телевизорлар ишлаб чиқаришга қадам қўйдик-да!

Биз телевизорлар ишлаб чиқарадиган янги конвейер ишини диққат билан кузатдик. Линиядан хонадонларимизга борадиган бўлғуси телевизорлар секин-асталик билан «юриб» келмоқда. Уни йиғувчилар ҳам бутун диққат-эътиборларини бажарилаётган ишнинг сифатли бўлишига қаратишган. Йиғув ишлари тугаллангач олдинда яна бир муҳим синов турибди: бу ерда 8 соат мобайнида ҳар бир телевизорнинг ишлаш даражаси ҳар томонлама текширувдан ўтказилади. Энг охирида эса тайёр маҳсулотлар тахланадиган жойга келтирилади...

Бирлашма бош муҳандиси А. Н. Христич оқ-қора тасвирдаги «Нодира — 305» маркали телевизорнинг тайёрланиш жараёнлари ҳақида сўзлаб шундай деди:

— Бозор иқтисодиётига ўтаётганлигимиз, аҳолининг кенг истеъмол буюмларига бўлган талабининг ошиб бораётганлиги ишлаб чиқаришда туб бурилишларни амалга оширишимизни тақозо этди. Ана шу изланишларимиз самараси ўлароқ «Нодира» телевизори яратилди. Яна бир гап: ҳозирги пайтда бошқа бирорта корхонага умид боғласангиз ишингиз юришмай қолиши турган гап. Ана шундан келиб чиққан ҳолда биз ҳам телевизорга ишлатиладиган 70 фоизга яқин қисмларни ўз кучимиз билан тайёрлашни йўлга қўйдик. Албатта айрим қисмларни, жумладан кинескоплар ва бошқа қисмларни Украинанинг турдош корхоналаридан олмоқдамиз. Келажакда эса янги қисмларни Тошкент ва республиканинг турдош корхоналарида ишлаб чиқаришни ўзлаштириш кўзда тутилган. Сергелидаги электрон машинасозлиги заводи, «Восток» ва «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмалари телевизорга керакли энг муҳим қисмларни ишлаб чиқаради. Унинг корпусларини тайёрлашда бизга мебелсозларимиз ёрдам беришади. Шундай қилиб барча қисмларни тайёрлаш ўзимизнинг минтақамиз зиммасига тушади. Бу нарса ишлаб чиқаришни енгиллаштириш ва маҳсулотни сотиш имкониятларини кенгайтиришга замин яратади.

Бу ерда шуни айтиш керакки, шу йилнинг иккинчи ярмида янги моделдаги телевизорни ўзлаштиришни бошлаб юбориш, келгуси йилдан эса дўконларнинг пештахталарига рангли телевизорларни чиқариш бошланади.

Хўш, бир йилда шундай телевизорлардан қанчасини тайёрлаш мумкин?

Бизнинг бу саволимизга «Нодира» илмий-ишлаб чиқариш марказининг директори М. Саидумаров шундай жавоб берди:

— Бу саволингиз дарҳақиқат кўпчиликни қизиқтиради. Линиянинг ишлаб чиқариш қуввати келгусида бир йилда 250 мингта телевизор тайёрлашга етади. Ҳозирча эса унинг имкониятлари бир мунча чекланган. Йилига 125 мингта телевизор тайёрлаш мумкин холос. Вақти-соати келиб цехда янги иккинчи линия ҳам ишга тушади. Бу ерда рангли телевизорлар йиғиладиган бўлади. Бундай телевизорлар ишлаб чиқарадиган жиҳозлар учун маблағни ўтказиб қўйдик.

Шундай қилиб «Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмасида халқ истеъмол буюмлари тайёрлаш ҳажми ошгандан ошиб боради. Дарҳақиқат, қаерда изланиш бўлса ўша ерда самара ҳам бўлаверади. Буни бирлашма мисолида яққол кўриш мумкин. Муҳандисларнинг ғоялари тезкорлик билан ҳаётга жорий этиляпти. Бу ишда бирлашманинг қўли гул ишчилари фидойилик кўрсатишяпти. Бугунги кунда бу ерда автоматик тарзда бошқариладиган янги хилдаги радиоприёмникни тайёрлаш билан боғлиқ ғоялар охирига етказилмоқда, чет элдаги маҳсулотлар даражасидаги автоматик станциялар бўйича изчил изланишлар олиб борилмоқда. Бу янги маҳсулотларни шу йилдан бошлаб ишлаб чиқаришга киришиш режалари бор. Яна бир гап: бирлашманинг хорижий мамлакатлар билан алоқалари тобора кенгайиб бормоқда. Жумладан, Хитой билан тузилган шартномага биноан рангли пакетлар ишлаб чиқариш бўйича линия сотиб олинди. Сув пуркайдиган дазмоллар тайёрлаш бўйича шартнома имзоланди.

Гапимизни мухтасар қилиб «Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоасининг аҳоли эҳтиёжлари учун зарур бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни режалаштиришдан ташқари бундай буюмларни дадил ва қатъият билан тайёрлашга киришаётганлигини ҳам яна бир бор таъкидлаб ўтмоқчимиз. Ҳадемай телевизор олиш иштиёқида юрган ҳамшаҳарларимизнинг орзулари ушаладиган бўлди: уларнинг хонадонига бирлашма ёрлиғи қўйилган «Нодира» телевизорлари кириб боради.

Саид БОТИРОВ.

СУРАТЛАРДА: (чапдан ўнгга) уста О. Тўлаганов, марказ директори М. Саидумаров ва йиғувчи М. Қосимова янги «Нодира» телевизори ёнида; янги телевизорларни йиғадиган конвейер.

Рустам Шарипов суратлари.

** Суратли ахборот*

БОҒЧАНИНГ СУЗИШ ҲАВЗАСИ

МИРЗО Улуғбек тумани ҳокимлиги, халқ таълими бўлими ва унга қарашли қурувчилар жамоаси «Наврўз» байрамига совға сифатида «Нилуфар» номли 134-болалар боғчасида ажойиб сув ҳавзаси ва соғломлаштириш зали қуриб фойдаланишга топширди. Ҳокимлик вакиллари, кенг жамоатчилик, ота-оналар иштирок этган очилиш маросимида сўзга чиққан туман халқ таълими бўлими мудири Михаил Александрович Рабинович барчани баҳор байрами билан қутлар экан, жумладан шундай деди:

— Кейинги уч йил давомида тумандаги 12 та боғчада мана шундай ёпиқ сузиш ҳавзалари қуришга эришдик. Унинг бунёд этилишида туман ҳокимлиги хизмати катта бўлди. Мустақил юртимизнинг келажаги мана шундай болажонларнинг қўлида эканлигини доимо ҳис этган ҳолда бундан кейин ҳам уларнинг соғлом вояга етиши учун имкониятимиздаги ишларни қилаверамиз. Ниятимиз қатъий, яқин йиллар ичида туманимиздаги 60 та боғчанинг ҳаммасида шундай сузиш ҳавзалари ва спорт заллари қурилажак.

Очилиш маросимидан сўнг боғча тарбияланувчилари томонидан шу кунги тадбирга атаб тайёрланган концерт дастури намойиш этилди.

Шуҳрат ЗОКИРОВ.

СУРАТДА: ҳавза очилишидан лавҳа.
Фахриддин Умрзоқов сурати.

МАКТУБ

АБРОР ака! Ўйлай-ўйлай сизга мактуб ёзишга қарор қилдим. Бир куни дарс тайёрлаб ўтиргандим. Наргиза кўчадан маъюс бўлиб кириб келди. Секин енгимдан тортиб, сўниқ овозда: «Ая, дадам қаердалар? Менинг туғилган куним қачон бўлади?» — деб сўраб қолди. Шу тобда нима дейишимни билмай қолдим. Ўша куни Дилшода (қўшнимизнинг қизи)нинг туғилган куни экан. Дадаси чиройли кўйлакча совға қилибди. Дилшода Наргиза билан тенгдош. Икковлари доимо бирга ўйнашади.

Ҳарчанд Наргизани чалғитишга ҳаракат қилмайин, у фақат биргина «Дадам қаерда?» деган саволни берарди. Уни шу топда сира хафа қилгим келмади. Жовдираган қора кўзларида ёш кўришни истамадим. Шунинг учун «Даданг узоқда ўқияпти, туғилган кунингда, албатта, келади, — дея ёлғон гапирдим. Шу дамда айтганларимнинг бари рост бўлиб чиқишини жуда-жуда истардим. Афсуски...

— Ойижон, яна неча кун ухласам туғилган куним бўлади? Дадамнинг келишига қанча қолди? — Боғчага келаётганда, қайтаётганда ҳам шу саволни тўтиқушдек қайтараверади. Иши кун санаш бўлиб қолди.

Ниҳоят у интиқ кутган кун келди. Наргиза эрталабдан бошқача кайфият билан уйғонди. Унга атаб олган совғаларимни бердим. У юзларимдан ўпаркан: «Тушимда дадамни кўрдим, бугун албатта келадилар», — деди. Шу дамдаги ҳолатимни бир кўрсангиз эди, тасаввур ҳам қилолмасангиз керак. Наргиза хурсанд, уйнинг у ёғидан бу ёғига югуради. Дам дераза олдига бориб узоқ қараб қолади. У сизни кутарди. Сиз бундан мутлақо бехабарсиз. Балки бу пайтда яна 3—4 улфатингиз билан маишат қилиб ўтирган бўлсангиз керак. Қизингизни «дадалаб» кўзлари тўрт бўлгани хаёлингизга ҳам келмагандир...

Кеч соат 6 ларда меҳмонлар келишди. Комил (эсингиздами. Диларомнинг турмуш ўртоғи) қўлида қоғозга ўроғлик алланарсалар кўтарганча кириб келди. У «Дилором сал кечроқ», дея гап бошлаган эди ҳамки Наргиза «дадажон» дея қичқирганича ўзини унинг қучоғига отди.

— Сизнинг бугун келишингизни билардим. Кеча тушимда ҳам кўрдим. Дадажон, сизни жуда соғиндим, иккала кўзим билан ҳам. Энди кетмайсиз-а, биз билан қоласиз-а? Дилшода бор-ку, ўшани дадаси боғчадан ҳар куни машинада олиб кетади. Энди сиз ҳам мени машинада олиб келасиз-а? Дилшода ҳам кўриб қўйсин, бизниям машинамиз борлигини.

Комилжон воқеани тушунгач, уни хафа қилгиси келмади шекилли: «Албатта, оппоқ қизим, машинада сени узоқ жойларга олиб бораман. Иккаламиз роса катайса қиламиз», — деди.

— Ойим ҳам.

— Ҳа-ҳа, ойингни ҳам оливоламиз.

Ўртага ноқулайлик чўкди. Мен йиғлаб юборишдан ўзимни зўрға тутиб турардим. Бироздан сўнг қолган меҳмонлар ҳам кириб келишди. Наргиза Комилжон билан апоқ-чапоқ бўлиб кетишган, бир гапириб ўн куларди.

Меҳмонлар жуда кеч тарқалишди. Чунки улар Наргизанинг ухлашини кутиб ўтиришди.

Эрталаб Наргиза дадалаб уйғонди. Югуриб меҳмонхонага, ундан ошхонага, ташқарига чиқди. Излаган кишисини тополмай ҳўнграб йиғлаб юборди. Уни юпатгунча эсим кетди. Даданг ишга кетдилар, кечқурун қайтишда боғчадан сени машинада олиб келар экан, деб зўрға кўндирдим.

Аброр ака, эсингиздами, биз ҳеч қачон уришмаймиз дер эдингиз. Лекин хаёл бошқа, ҳаёт бошқа экан. Сиз ичкиликка ружу қўйдингизу, турмушимиз ағдар-тўнтар бўлиб кетди. Куним йиғи билан ўтадиган бўлиб қолди. «Бунча семириб кетяпсан?», «Юзингдаги доғ қачон кетади?», «Бунақа хунук бўлиб кетишингни билганимда...» Ҳеч сабабсиз ҳақоратлашлар, калтаклашлар... барига чидадим. Лекин бир куни дугонамдан қандайдир суюқоёқ бир аёлга илакишиб юрганингизни эшитдим-у, бу хўрликка ортиқ чидай олмадим. Ойимнинг ялиниб-ёлворишига қарамай нарсаларимни йиғиштириб, уйга келиб қолдим. Тўғри, олиб кетиш учун бир неча бор келишди. Унамадим. Чунки мен сизни кутгандим.

Лекин узр сўраб келиш сизнинг хаёлингизга ҳам келмади. Айшу ишратдан бўшамадингиз.

Яқинда орқаворотдан ичкилик ва номуносиб хатти-ҳаракатингиз учун вазифангиздан бўшатишганини эшитдим. Аброр ака, дўсту биродарларингиз сиздан юз ўгирди. Маҳаллада ҳам обрўйингиз йўқолди. Наҳотки, булар сизга сабоқ бўлмаяпти? Ҳозирку Наргиза кичкина. Вояга етиб «Дадам борми, қаерда, ким бўлган?» деб сўраса, нима деб жавоб қиламан. Наҳотки бу ҳақда ўйламаётган бўлсангиз? Наҳот қизингизнинг тақдири, келажаги сизни қизиқтирмаса?

Хат ёзиш билан бўлиб вақтнинг ўтганини ҳам сезмай қолибман. Наргизани боғчадан олишим керак. Лекин боғчага боришга юрагим безиллайди. Чунки у мени эмас, дадасини — сизни машинада бориб олиб келишингизни кутиб, ширин орзулар қанотида ўтирибди. Бориб, нима дейман? Яна ёлғон гапираманми?

** Ибратли ҳикоятлар*

ГЎДАК ҲИДИ

ОИЛАМИЗДА янги меҳмон дунёга келди. Шерзод! Қанчалик қувонганимни кўрсангиз эди. У қоп-қора мунчоқдек кўзларини катта-катта очиб атрофга боқар, унга ҳар бир нарса сеҳрлидек туюларди. Унинг қилиқларини кўриб меҳрим жўшиб кетди. Аста энгашиб, лўппи юзларидан ўпдим. Қандайдир ширин ҳиддан сармаст бўлдим.

Бундай хушбўйни илк бор ҳидлаётгандим. Бу — дунёдаги энг ширин гуллар ҳидидан ҳам ширин — гўдак ҳиди эди. Шу дамда лабларим аста пичирлади «мен бахтлиман» дея.

«Ая!» сўрида ўйнаб ўтирган ўғилчам мени кўрди-ю, шундай дея эмаклаб кела бошлади. Қандайдир бошқача бўлиб кетдим. Юрагим шодликдан тез-тез урар, «ая» деган сўз қулоқларим остида садо берарди. Яқинлашиб қолган ўғилчамни қўлимга олиб, гир айлантирар эканман: «Нима дединг, яна бир қайтар, айта қол», дея тинимсиз такрорлардим. У эса менинг айлантиришимдан хурсанд бўлиб, қиқирлаб кулар, дўмбоқ қўлчалари билан юзларимни сийпаларди. Шу топда «Мен онаман, эшитяпсизларми, одамлар, бахтиёр Онаман!» деб ҳайқиргим келди...

Ўғлим бугун илк бор қадам босди. У аста-аста юрар экан баъзан гандираклаб йиқилиб кетар, яна ўрнидан туриб юришга ҳаракат қиларди.

Ҳа, бу унинг ҳаётга қўйган биринчи қадами. Гарчанд нимжон, кучсиз бўлса-да, лекин ишончли қадам.

ИҚРОР

АВТОБУС бекатга келиб тўхтади. Анчадан буён автобус кутавериб тоқати тоқ бўлган одамлар ўзларини автобусга урдилар. Ким кимнингдир оёғини босиб олган, кимнингдир боласи йиғлаган, на қарига, на болалига йўл бериш бор. Ҳамма автобусга тезроқ чиқиб, ўрнашиб олиш мақсадида туртиниб-туртиниб ичкарига интиларди.

Ёши 60 лардан ошган отахон автобусга чиқишга ҳар қанча уринмасин ёш-яланглар орасини ёриб ўтолмасди. Бу манзарани кузатиб турганлардан бири: «Ҳай, барака топгурлар, отахонни ўтказиб юборсаларинг-чи. Инсоф борми, сизларда» дея ёшларга танбеҳ берган бўлди. Шу пайт бутун гавдаси билан эшикни тўсиб турган барваста йигит орқасига ўгирилиб гап қотди:

— Отахон, сизга нима бор кўчада. Қариган чоғда худо деб уйда ўтирсангиз бўлмайдими?

Отахон барваста йигитга бир қараб қўйдида индамади. Кимдир йўл бўшатди. Бир амаллаб автобусга чиқиб олди. Орқа ўриндиқларга бир тўда ёш-яланглар ўрнашиб ўтириб олган, бир гапириб, ўн кулишарди. Ҳалиги барваста йигит ҳам шулар орасида эди. У отахонни кўриб: «Ие, бобой, охири чиқибсизда, молодец, зўрсиз-ку!» — дея овозининг борича хахолаб кулди. Шериклари унга жўр бўлишди.

Нарироқда ўтирган бир аёл ўрнидан туриб отахонга жой берди. Отахон ўриндиққа ўтирар экан, бир нималар деб аёлни дуо қилди. Автобус ўрнидан қўзғалди. Отахон то манзилига етиб боргунча бояги барваста йигитдан кўз узмади. Нигоҳлари унга қадалган-у, хаёллари олис-олисларда парвоз қиларди. Отахон автобусдан тушаётиб, бояги йигитга яна бир қараб қўйдида, бир нималар деб пичирлади. Назаримда, «Мен ҳам эдим сендек, сен ҳам бўласан мендек» деяётгандек эди.

Обида МИРЗАҚУЛОВА.

** Боланинг тили ширин*

МЕН-КУ ЁЗАЯПМАН...

ЎҚИТУВЧИ дарс вақтида синфдаги бир ўқувчидан сўради:

— Эшмат, нега ёзмаяпсан?

— Мен-ку ёзаяпман, лекин ручкам ёзмаяпти.

ҚОРА ТЕРГА БОТГАН

— Шаҳноза, нега сен оппоқсан-ку, Тўлқин аканг қоп-қора? — сўради боғчадан қайтаётган Сайёра ўртоғидан.

— Акам кичиклигида ёлғон гапириб қора терга ботган бўлса керак, — билағонлик қилди Шаҳноза.

ҚАЛАМЧА ЎТҚАЗДИМ

ҲОВЛИДА иш қилаётган ота ёнига тўрт ёшли Эркинжон келиб сўради:

— Йима қивоссиз, адажон?

— Атир гул ва ток қаламчаларини ўтқазаяпман, ўғлим.

Бироздан кейин Эркинжон ота ҳузурига хушнуд ҳолда келди:

— Мен ҳам қаламча ўтқаздим, адавой.

— Қандай қаламча?

— «Маккажўхойи қаламчалайи»ни.

ПАХТА ТИҚИБ ЁТАМАН

— ДАДА, ҳовлида ётсам майлими? — сўради кенжатой Аҳмаджон.

— Йўқ, ўғлим, ҳовли салқин, шамоллаб, бурнинг битиб қолади.

— Бурним битмаслигининг йўли осон, дадажон, мен унга пахта тиқиб ётаман.

МАКТАБГА КЕЛМАДИ

АНВАР ака 9-синф ўқувчиларига янги мавзуни берилиб тушунтирар, ўқувчилар орасида пашша учса билинадиган даражада тинчлик ҳукмрон эди. Ногаҳон эшик очилиб, остонада биринчи синф ўқувчиси кўринди.

— Опам айтдилар, битта бўр берар экансиз.

Дарси бузилганидан ранжиган ўқитувчи болага танбеҳ берай деса, мактабга келганига икки ҳафта бўлган жингалак сочли, қоп-қора кўзли болакай илжайиб турибди. Индамай битта бўр олиб берган эди, бола бурилиб кетабошлади.

— Бола, тўхта, — деди ўқитувчи, — «раҳмат» қани?

— Раҳмат бугун касал бўлгани учун мактабга келмади, — бийрон жавоб берди ўқувчи.

Убайдулла АБДУЛЛАЕВ,
ўқитувчи.

ҲАР КУНИМИЗ БЎЛСИН НАВРЎЗ!

** Қизлар, қизларжон...*

ҚЎШИҚҚА УЛАНГАН РАҚСЛАР

БУ йилги Наврўз Тошкент педагогика коллежида ҳар қачонгидан кўра файзли, ўзига хос тарзда ташкил этилди. Байрамга тайёргарлик анча эрта бошланди. Коллеж теварак-атрофи ободонлаштирилди, турли хил мевали дарахтлар, гуллар ўтқазилди, ётоқхоналар қайта жиҳозланиб, тартибга келтирилди. Бу юмушларни амалга оширишда ўқитувчилар жамоаси ва ўқувчилар фаол иштирок этдилар.

Наврўз арафасидаёқ эрта тонгдан коллеж ҳовлисида тантаналар бошланиб кетди. Устоз мураббийлар ёрдамида қизлар иккита дошқозонга сумалак солдилар. Бир томонда байрам дастурхонига турли хил таомлар пиширилди, бошқа томонда эса қизлар залини сўзана, зардеворлар билан безайди. Тўрдан ўрин олган санъаткорлар куй-қўшиқ ижро этиб, дилларга завқ-шавқ улашдилар. Барчанинг чеҳрасида мамнунлик, ажиб бир кайфият. Белгиланган дастур бўйича Наврўзга бағишланган тантанали мажлис бўлиб ўтди. Коллеж маъмурияти ўқитувчилар жамоаси ва ўқувчиларни қизғин қутлади. Шундан кейин ҳамма байрам дастурхонига таклиф қилинди. Наврўз таомлари сумалак, сомса, ҳалим ва пишириқлар тортилди. Ўқувчилар байрам концерт дастурларини намойиш этдилар. Баҳор, Наврўз, бахт, шодлик, севги тараннум этилган куй-қўшиқлар янгради. Айниқса, қизлар эгнида

товусдек товланган атлас кўйлаклар байрамга ўзгача гўзаллик бахш этди. Ўйин-кулги икки кун давом этди. Эрта тонгда сумалак пиширилаётган дошқозон тепасида доира чалган қизлар шўх лапарлар айтиб, янги йил қут-баракали, саодатли келишига тилак билдиришди. Шундан сўнг дастурхонга сумалак ва палов тортилди.

Байрам тантаналари ётоқхоналарда давом этди. Қизлар ўзлари тайёрлаган совғалар билан бир-бирларини, устозларини табрикладилар. Курслар, гуруҳлар ўртасида турли хил беллашувлар, кўрик-танловлар, шеърхонлик кечалари ташкил этилди. Қизлар мукаммал билим олаётганлари, кўп нарсаларни ўрганаётганларини кўрсата олдилар.

Қутлуғ айём кунлари коллеж жамоаси ҳозирда кексалик гаштини сураётган устоз ўқитувчиларнинг хонадонларида бўлиб, Наврўз билан қутлашди. Билим масканига 40 йил раҳбарлик қилган, унинг равнақига салмоқли ҳисса қўшган, марҳума Меҳри опа Шарипованинг қабрини зиёрат қилдилар.

Байрамни намунали ўтказишда республика Халқ таълими вазирлиги, Чилонзор тумани ҳокимлиги яқиндан ёрдам берганлигини таъкидлаш зарур. Биз коллеж директори Мунаввар опа Исмоиловани суҳбатга тортдик.

— Мунаввар опа, бу йилги Наврўз ажойиб анъаналарга бой эканлиги сезилиб турибди. Қизларнинг хурсандчилиги айниқса чексиз.

— Нимасини айтасиз, синглим. Шундай шодиёна, юртимизга келган тўйдан қувонмай бўладими, ахир. Бу йилги байрамнинг аввалгиларидан фарқи шундаки, гарчанд иқтисодий тақчиллик бўлса ҳам қийинчилик унча сезилмади. Сабаби, юқори идоралар ўз хоҳиши билан баҳоли қудрат ёрдам берди. Бундан ташқари Наврўз байналмилал байрам, шу боис турли миллат вакиллари ҳам уни ўз байрамлари сифатида қабул қилиб, биз билан баравар иштирок этмоқдалар. Наврўз тўла-тўкис элимизга, юртимизга қайтиб келганидан мамнунмиз.

Коллеждан қайтар эканмиз қалбимизда бир хис ҳукмрон эди. Шундай бахтиёр қизлар ҳадемай бошланғич синф ўқитувчилари бўлиб, болажонларга сабоқ бера бошлашади. Ҳозир эса иштиёқлари ўқиш, яхшилаб билим олиш. Наврўз айёми эса уларни янада яқинлаштирмоқда, бир-бирларини яқиндан билиб олиш, қадрдон дугоналар бўлиб кетишларига кўмаклашаётир. Айни табиат уйғонган, баҳор чоғида ўлкамизга ташриф буюрган Наврўз ана шундай жиҳатлари билан фусункор, тароватлидир.

Назира СОДИҚОВА.

СУРАТЛАРДА: Наврўз айёмидан лавҳалар.
Андрей Пишненко суратлари.

ҚАДИМ замонлардан маданиятимиз тарихида эшик, дарвоза ва панжаралар ҳақида кўп гап боради. Улар ниҳоятда мустаҳкамлиги, ажойиб зеб берилган нақшлари билан кўпчиликни танг қолдирмоқда.

Халқ усталари бу жиҳозларни ясашда чайир дарахтлар танлашга сира эринмайдилар. Кўҳна биноларга қурилган эшик, дарвозаларга назар ташласак ўз салобати, ярашиқлиги билан ҳайратда қолдиради. Айниқса эшикларнинг бежиримлиги дарчага ўрнатилган панжаралар нақшинкорлиги шарқ меъморчилиги услуби ва маҳоратидан дарак беради. Самарқанд, Тошкент, Бухоро, Хива. Қўқон, Марғилон каби кўҳна шаҳарларга ўрнатилган эшик, дарвоза ҳамда панжаралар асрлардан буён дунё халқларининг эътиборини тортиб келаётир.

Эшикнинг ўйма нақшларда безатилиши азалдан одат тусига кирган. Илгари темир жуда кам ишлатилган. Агар эътибор берсак, ошиқ-мошуқлар ҳам ёғочнинг ўзидан чиқарилиб, жуда пухталиги билан яққол ажралиб туради. Яхши ишлов берилган дарахтдан ясалган жиҳозлар ёмғир-сочинларга чидамли бўлган. Топ ташлаб, қийшайиб кетиши, чирий бошлаши эса эшикнинг сифатсиз дарахтдан ишланганлигини билдиради.

** Маданий меросимиздан*

ШАРҚОНА ЖИҲОЗЛАР

Шуниси қизиқки, ўтмишда ўйма нақшли эшиклар мутлақо, бўлмаган. Ёғочда ҳосил бўлган табиий ранг сақланиб қолган. Панжараларга ҳам ранг берилмаган. Мих, елимдан фойдаланилмасликнинг ўзи ҳам уста маҳоратидан дарак бериб турибди.

Дарвозалар қадим замонлардан бери мавжудлигини мудофаа қўрғонлари орқали билса бўлади. Хива, Бухоро, Самарқанд, Тошкент каби кўҳна шаҳарларнинг атрофи деворлар билан ўралган бўлиб, дарвозалари бор эди. Дарвозаларнинг қадри шунчалик кучлики, халқимиз ҳануз шаҳарлар ҳақида гаплашишганда дарвозага шаъма қилиб «Шаҳар бедарвоза эмас», дейишади. Дарвозалар тартиб, интизом, мудофаа, қонун рамзи ўрнида ҳам хизмат этган.

Хўш, панжара-чи? Илгари уй, айвон, болахоналар меъморчилигимиз кўрки бўлиб, дарчаларга ўрнатилган панжаралар бинога алоҳида файз киритарди. Улар орқали хона мунтазам тоза ҳаво билан таъминланиб турилган. Хонадонга меҳмон келаётганини панжаралар орқали билганлар.

Ўзбекистон давлат санъат музейининг халқ амалий санъати бўлимида XIX—XX аср оралиғида яратилган эшик, дарвоза, панжаралар муносиб ўрин олган. Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Хива эшикларидаги ўйма нақшлар бир-биридан анча фарқ қилади. Масалан, Тошкент эшигига берилган бўртма нақшлар кўзга яққол ташланиб, табиат манзараларини эслатади. Уларда кўпроқ гуллар тасвирини кўрамиз. Самарқанд эшиклари нақшлари майда бўлса, Бухоро эшикларига берилган ўйма нақшлар бироз сийраклиги билан ажралиб туради. Хива эшиклари қайрағочдан, бошқа шаҳарларники эса кўпинча терак, ёнғоқ дарахтларидан ишлангани сир эмас. Хивалик уста, 105 йил умр кўрган Ота Полвоновнинг 1937 йилда яратган эшиги, тошкентлик уста Ортиқ Файзуллаевнинг шогирдлари билан тайёрлаган қўш тавақали дарвозаси қадимий анъана давом этиб келаётганидан яққол далолатдир.

Маҳмуд АҲМЕДОВ.

** Уй бекаларига*

НОМИ «БАҲОР»

БАҲОР фаслида ҳар бир одам организмида айрим керакли дармондориларнинг таркиби бироз бўлсада сусайиб, қувват камая бошлайди. Мана шундай вақтда иштаҳа ҳам бўғилиб, ҳар доимгидек маромда овқатланиш мумкин бўлмай қолиши кузатилади. Агар шундай ҳолат юз берса, унда Сизга биз тавсия этаётган «Баҳор» салати оз бўлсада кўмак бўлади деган умиддамиз. Бу салатни овқат олдидан ёки овқатланиш жараёнида ҳам истеъмол қилиш мумкин. Бунинг учун қуйидаги масаллиқлар керак бўлади:

300 грамм барра бодринг, 600 грамм турп ёки редиска, 100 грамм кўк салат, 150 грамм майонез соуси ёки сметана, гармдори ёки мурч, таъмига қараб туз, кўк пиёз, укроп ва кашнич.

Тозаланган турп, редиска ва бодринг сомонча қилиб тўғралади. Унинг устига майда қилиб тўғралган кўкпиёз, янчилган қора мурч қўшилиб, сметана ёки майонез қуйилади ва аралаштирилади. Қарабсизки, бир зумда «Баҳор» салати тайёр.

Тайёр бўлган салат идишларга уюм-уюм қилиб солинади, кашнич ва укроп барглари билан безатилади. Шундан сўнг бемалол дастурхонга тортилиши мумкин.

ҲАСИП—МИЛЛИЙ ТАОМ

Бу таомни ҳар бир ўзбек хонадони, айниқса байрам ва тўй кунларида қилиши табиий. Буни кўпчилик билса-да, лекин айримлар пиширишга келганда нўноқлик қилиб қолиши ҳеч гап эмас. Шунинг учун бу таомга ишлатиладиган масаллиқ ва пишириш усули ҳақида қисқача маълумот бермоқчимиз. Ажаб эмас бундан барчангиз баҳра олсангиз...

Ҳасип тайёрлаш учун энг аввало қўй ёки мол ичаги олинади. Тавсия этилаётган миқдор кўрсаткичлари ҳам 15-20 сантиметр келадиган ичакнинг ўлчовига мувофиқ олинган. Демак: 20 сантиметр ичак, 130 грамм ёғли гўшт ёки имконга қараб 100 грамм жигар, юрак, 20 грамм думба ёғи, 50 грамм гуруч, қалампир, мурч, туз ва зиравор кераҳича.

Барча тахт қилинган маҳсулотлар қуйидагича тайёрланади. Дастлаб барча маҳсулотлардан қийма тайёрланади ва унга 150-200 граммча илиқ сув қуйилиб аралаштирилади. Олинган ичакнинг икки томони ҳам туз билан ишқаланиб яхшилаб ювилади. Ичакни ювганда сувни аямаслик керак. Тоза бўлган ичакнинг бир томони сиқиб боғланади-да, унга қошиқ билан қийма қуйилади. Тўлган ичакнинг иккинчи учи ҳам боғланади. Хом ҳасип тайёр. Энди уни қозондаги сувга солиб бир-бир ярим соат қайнатиб пиширилади, (қозондаги сув хом ҳасипни кўмиб туриши керак). Ҳасип 10-15 минут қайнаганидан кейин бир-икки жойига нина урилади. Олов жуда баланд бўлиши шарт эмас. Яхшиси ўртача оловда барвақт тайёрланса овқат маҳалигача яхши пишади.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

ДИЛЛАР ШОДЛИККА ТЎЛДИ

ТИББИЁТ-санитария бирлашмаси қошидаги 2-марказий поликлиниканинг чиройли қилиб безатилган тадбир ва маросимлар ўтказиладиган хонаси шу куни бу ерга ташриф буюрган меҳмонларнинг шодон кулгуларига, бир-бирларига билдирилган самимий дил сўзларига тўлиб кетди. Шуни айтиш керакки, бу шифо масканида ҳам ҳар йилги Наврўз айёмини шод-ҳуррамлик билан нишонлаш ажойиб

анъанага айланиб қолган. Бу гал ҳам баҳор ва янгиланиш байрамини нишонлашга пухта тайёргарлик кўрилганди...

Мана, орзиқиб кутилган ўша дамлар ҳам келди: қозонларда ошлар дамланди, сумалаклар меъёрига етиб пишди, дастурхон устига қўйилган бири-биридан ширин ва тотли неъматларни тановул қилган кишиларнинг оғзида унинг мазаси қолди. Ушбу маросимда сўзга чиққан санъатшунослик доктори, профессор Муҳсин Қодиров, поликлиника бош шифокори Улуғбек Ҳожимуҳамедовлар меҳмонларни Наврўз айёми билан қизғин муборакбод этиб, унинг тарихи, тикланиб бораётган миллий қадриятларимиз ҳақида тўлқинланиб гапирдилар.

— Шу куни ҳамманинг дили қувончларга тўлди, — дейди поликлиника бош шифокорининг ўринбосари Раъно Муҳтарамова. — Биз ўзимизда ишлаб нафақага чиқиб кетганларни, фахрийларни ушбу маросимга таклиф этдик, хаста бўлиб ётган собиқ хизматчиларимизни ҳам, биз шифокорларнинг давосидан баҳраманд бўлаётган оғир беморларни ҳам эсдан чиқармадик. Уларнинг уйларига бориб кўрдик, ширин сўз-

лар билан кўнгилларини кўтардик. Ушбу маросимга ҳамма ўз ҳиссасини қўшди, биров овқат тайёрлади, биров дастурхон тузади, ходимларимиздан Е. Губарева, О. Сайфиева, Ҳ. Маъдиева, Д. Эдильман, Ш. Ниёзовалар рақсларга тушишди. Ўзбекистон халқ артисти Аҳмаджон Шукуров, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган артист Шаҳбоз Низомутдинов раҳбарлигидаги ансамбль қатнашчилари ўзларининг ажойиб қўшиқлари ва дилрабо рақслари билан маросимимизга ўзгача файз киритишди.

Сураткаш мухбиримиз Андрей Пишненко тасвирга туширган ушбу лавҳалар ҳам бу фикримизга гувоҳлик беради.

Санжар ЕДГОРОВ.

КАРНАЙ—СУРНАЙ БАЙРАМГА ЧОРЛАЙДИ

АБДУЛЛА Авлоний номидаги Республика ўқитувчилар малакасини ошириш институтида ҳам Наврўз байрами ўзгача руҳ, ўзгача тантана билан кутиб олинди. Байрамга тайёргарлик жараёнида институт ҳудуди тозаланди, турли хил мевали дарахтлар ўтқазилди.

Байрам куни институт ҳовлиси ҳақиқий сайилгоҳга айланди. Карнай-сурнай наволари ён-атрофдагиларни байрамга чорлади. Дошқозондаги сумалак турли миллий таомлар қаторида дастурхонга тортилди. Институт бадиий ҳаваскорлик жамоаси томонидан ижро этилган дилрабо куй-қўшиқлар байрам қатнашчиларида катта таассурот қолдирди.

Айниқса, институт ҳовлисида бўлиб ўтган қадимги миллий халқ ўйинлари, турли хил спорт мусобақалари кўпчиликка манзур бўлди.

Шу куни институт жамоаси кўп йиллар давомида шу ерда ишлаган меҳнат фахрийларини йўқладилар.

Ботир ХУДОЁРОВ.

ТАЛАБАЛАР ИШТИРОКИДА

БАРЧА муассасаларда бўлгани каби 2-Тошкент Давлат тиббиёт институтида Наврўз айёми зўр қувонч билан кутиб олинди. Институт талабалари шаҳарчасида бошланган байрамни институт директорининг ўқув ишлар бўйича ўринбосари Пўлат Тошхўжаев кириш сўзи билан очиб, барчани Наврўз шодиёнаси билан қутлади. Талабалар ижросида шеър, ашула ва рақслар, «Келин салом» театрлаштирилган чиқишлари намойиш этилди. Институт ўқитувчиси Мавлон Эгамбердиев ўз қўшиқлари билан барчани хушнуд этди, Сўнгра миллий кураш, полвонлик каби спорт ўйинлари бошланди. Кеча давомида «Ёшлик» талабалар шаҳарчасида бўлиб ўтган «Ёшлик ва Наврўз» кўрик-танловида ғолиб чиққанларга совғалар топширилди.

Мажид РАҲИМОВ.

ТАҚВИМДА ЙИЛ БОШИ

ДЕҲҚОН тақвимига кўра 22 мартдан 20 апрелгача ҳамал ойи ҳисобланади. Ўлкамизга Наврўз ташриф буюрувчи бу даврда ўзига хос иқлим шароити, об-ҳавоси, шунингдек, бошқа хусусиятлари кўп. «Ҳамал кирди, амал кирди» дейдилар. Бу ҳикматли иборанинг мазмуни ҳар қадамда кўриниб, ўз ифодасини топиб туради. Чунончи, кечалари ҳарорат паст бўлишига қарамай дала-қирлар кўм-кўк майсаларга бурканади, ўрик, олча қийғос гуллайди, шафтоли ғунчалари бирин-кетин очила бошлайди, тут, гилос, тол, олма ва бошқа дарахт шохлари кўкимтир товланиб қолади. Ҳаво бир қадар исиши билан бутун табиатнинг, ҳашаротлар, қушлар оламининг бирданига амал қилиши, ҳамма соҳада жўшқин меҳнат ҳукм сура бошлаши кузатилади. Далалар, қирадирлар, тоғлар фусункор манзара кашф этади, ўтўланлар гуркираб ўсади, лалмикор ерларда майсалар мавж уради, ҳамма ёқни зумрад поёндозлар безайди, чучмома, бўтакўз, қоқи каби юзлаб гулчечаклар очилади.

** Ҳар соҳадан бир шингил*

ШИФОБАХШ ЧОЙ

КАМДАН-кам ҳолатларни ҳисобга олмаганда, чой ҳамма учун фойдали. Парҳез таомлар ва овқатланиш гигиенаси соҳасидаги мутахассислар одамнинг ҳар куни 12—15 грамм миқдорда, яъни 6-8 стакан чой ичиб туриши одат бўлиши керак, деб ҳисоблайдилар. Қулоқ, бурун ва томоқ касалликларига шу шифобахш ичимлик билан даво қилинади. Бадан териси офтоб таъсиридан куйиб қолганида докани илиқ чойга ҳўллаб ўша жойга қўйиб туриш, кўз чарчаганида эса, кўз қовоқлари устига чойдан компресс қўйиш ёрдам беради. Кўзга бирор нарса тушганида, шиллиқ пардаси яллиғланиб қолган пайтларда тенг ярмидан олинган кўк ва қора чойни аччиқ қилиб дамлаб, совуганидан кейин кўзни шу чой билан ювилади. Дамлаб қўйилган чойга майда қилиб тўғралган саримсоқ тиш оғриғини қолдирадиган ва пилла чиққанида даво бўладиган яхши восита тариқасида қадимдан ишлатиб келинади.

ЁВУЗ БАЛИҚЧА

ЖАНУБИЙ Америка дарёларида яшайдиган кандиру номли майда лаққа балиқнинг нафси қурсин! Кичкина, лекин ёвуз бу текинхўр қон билан озиқланади. У асосан балиқларга ҳужум қилади. Ўлжасига эпчиллик билан яқинлашиб, тезгина ойқулоғига бошини тиқади ва ойқулоқнинг юпқа, нафис тўқимасига ёпишиб олади. Шу тарзда осилиб олиб, балиқнинг қонини сўра бошлайди. Мечкай ялмоғиз одатда тез тўяди, бирорта ғанимнинг қўлига тушиб қолмаслик учун атрофни кўздан кечириб, секингина сув тубига тушади, майиб қилинган балиқ эса (агар майдароқ бўлса) нобуд бўлади. Бу очкўз балиқча истеъмол қиладиган таом судралувчилар, ўрмаловчилар, шунингдек ёввойи ҳайвонлар, ҳатто одамлар қонидан иборат. Индеецлар ва баъзи мутахассисларнинг айтишича, одамнинг таносил аъзоларига ёки тўғри ичагига кандирунинг ўтиб олиши ҳеч гап эмас. Шундан кейин у ойқулоғининг ўткир тиконларини ёзиб-кериб, бир жойда тўхтайди ҳамда ичак ёки сийдик йўлининг деворчасига оғзи билан зулукдек ёпишиб, қонни сўра бошлайди. Мечкайлиги оқибатида унинг ўзи ҳам нобуд бўлади.

Самад ШОДМОНОВ.

ҲАЙВОНОТ ОЛАМИДА

● МАЪЛУМ бўлишича, дунёдаги энг катта от Буюк Британияда яшаган экан. Унинг лақаби Селенсон бўлиб, бўйи 2,19 метр, вазни эса 1524 килограммни ташкил этган.

● Чопағон отлар азалдан қимматбаҳо ҳисобланади. Арабистонлик Маҳтум Ал-Маҳтум ўзининг айғирини 40 миллион доллар деб баҳолади. Аммо сотишни истамади.

● Қуён турларининг энг кичиги аввал Голландияда, сўнгра Польшада аниқланган. Ўша қуёнларнинг оғирлиги атиги 0,9—11 килограммни ташкил қилган. Яқинда Франция фуқароси Жак Булло вазни 396 грамм келадиган қуён ўстирди.

● Узунқулоқ қуёнлар халқ мақолларида, эртакларда кўп учрайди. Аммо қуённинг шундай тури ҳам борки, уни ҳеч қайси эртакчи ўз эртагига киритмаган. Бундай қуённинг қулоғи 76 сантиметрдир.

● Ғозлар умри узоқ паранда ҳисобланади. Улар ўртача 25 йил умр кўрадилар. Яқинда тарихда биринчи марта Америка Қўшма Штатларида Жорж лақабли ғоз 49 ёшу 8 ойлигида оламдан ўтди.

● Дунёдаги энг маҳмадона тўти Африкада. Унинг лақаби Прадл бўлиб, у 12 йил давомида Лондонда бўлиб ўтган сўзловчи қушлар кўригида биринчи ўринни олиб келган. Прадлнинг луғатида 800 га яқин сўз бор.

● Дунёда энг пати узун қуш Ҳиндистоннинг қизил хўрози ҳисобланади. XVII асрда бундай қушлар Японияда ҳам ўстирилган. Бир неча йил илгари у ерда 10,6 метр патли хўроз яшаган.

Фотима ОТАХОНОВА.

** Фойдали маслаҳатлар*

РЎЗҒОРДА АСҚОТАДИ

Ошхонада кунда овқат тайёрлаб бўлгач ёки идиш-товоқларни ишлатгач ҳамда айрим маҳсулотларни пишириш жараёнида қуйидаги маслаҳатларга амал қилсаларингиз ҳеч қачон зарар кўрмайсиз:

● Қизиган товада озгина сирка буғлантирилса, ошхонадаги қўланса ҳид йўқолади.

● Хамиртуруш майдалаб қуритилса ёки халтачадаги унга кўмиб қўйилса, узоқ вақт сифати бузилмайди, кучи кетмайди.

● Чой содасини хамирга солишдан олдин устига бироз сирка қуйилса хамирдан сода ҳиди келмайди.

● Идишдаги тузга озгина гуруч аралаштириб қўйилса, туз ўзига нам тортмайди.

● Қайнаб турган сувда бир неча сония тутилса, балиқнинг тангачаси осонликча тозаланади.

● Гўшт майдалагич чой содаси солинган иссиқ сувда ювиб, тоза иссиқ сувда чайилиб, қисмлари обдон қуригандан кейин йиғиб қўйилса узоқ муддатга чидаш беради, занг босмайди. Уни доимо қуруқ жойда сақлашни ҳам унутманг.

● Қизил сабзини кўпроқ истеъмол қилишга одатланинг. Унинг таркибида А дармондорисига айланадиган модда — каротин кўп бўлади. Бу эса организм учун жуда фойдалидир.

● Тухум сариғи илиқ жойда чинни идишда чилчўп билан ийланса тез кўпиради. Тухумнинг оқи аксинча, совуқ жойда тез кўпиради.

Гулнора МАЛИКОВА.

* Дам олиш оқшомида
* Дам олиш оқшомида
* Дам олиш оқшомида

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

Ҳафталик кўрсатувлар

Душанба, 29. III

● ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Тимсоҳ — мушук». Мультфильм.
18.20 «Кичкинтой»га мактублар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Деҳқончилик ислоҳоти». Республика қишлоқ хўжалик ходимларининг навбатдаги кенгаши олдидан.
19.55 Эълонлар.
20.00 Дунё хабарлари.
20.10 Қашқадарё вилояти «Китоб гуллари» ансамблининг концерти.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат».
21.25 «Барҳаёт наволар». Комилжон Отаниёзов.
22.50 «Катта кўчада оркестр билан». Бадиий фильм.
00.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Ассалому алайкум» [такрор.].
19.30 Болалар учун. «Совға».
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.15 «Бизнинг суҳбат».
20.30 «Миришкорлар».
21.00 «Бевосита мулоқот».
22.00 «Лаҳза». Хабарлар.

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 «Якунлар».
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Саккизоёқлилар». Мультфильм.
8.30 «Турналар учмоқда». Бадиий фильм.
10.20 Халқ оҳанглари.
10.30 «Горячев ва бошқалар». Бадиий телесериал премьераси. 9-серия.
11.00 Янгиликлар.
11.20 «Гол».
11.50 «Сизни В. Канделаки таклиф этади».
13.00 Теннис. Девис кубоги. Россия — Германия терма командалари. «Олимпийский» спорт комплексидан кўрсатилади.
14.00 Янгиликлар.
14.25 «Телемикст».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 «Цирк, цирк».
15.20 «КОАПП». Мультфильм. 1—3-сериялар.
15.50 Болалар телевидениеси уюшмаси намойиш этади [Минск].
16.20 «Иқболи кулганда».
17.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
17,20 Давлатлараро «Останкино» телеканали «Биз яшашни истаймиз» кўрсатувини таништиради.
17.40 «НЭП».
18.15 «Гол».
18.45 «Сиз учун учрашувлар». Виктор Астафьев.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20,25 «Горячев ва бошқалар». Бадиий телесериал премьераси. 9-серия.
20.55 «Спорт уик-энди».
«Янги студия» таништиради:
21.10 «Бомонд».
21.30 «Бироқ».
21.50 «АТВ-брокер».
22.05 «Даракчилар».
22.25 «Джем-сейшн» («Е. Шифрин ва унинг юлдузлари»). Танаффус пайтида [23.00] —Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 «Мутлақо махфий».
8.50 Маза, таътиллар! «Фил ва оркестр ижроси учун соло». Бадиий фильм. 1-серия.
9.55 Мусиқа йирик планда.
10.55 Кундузги сеанс. «Узун сочли гўзал Варвара». Бадиий фильм.
12.15 Кипрас Мажейка. «Кичик Европа»дан репортажлар».
12.45 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.10 «Параллеллар».
13.25 Санкт-Петербург балети. П. И. Чайковский. «Шчелкунчик». Мариинск театрининг спектакли.
14.40 «Американинг ёввойи табиати». Ҳужжатли фильм премьераси (АҚШ). 4-фильм.
15.10 Янгиликлар.
15.25 «Рост» студияси. «Мусиқий синф».
15.50 Трансросэфир. «Яхшилик қил».
16.35 Мультфильмлар (АҚШ).

*

17.00—19.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.25 Душанба куни детектив. «Лаки страйк» таништиради: «Эски дўстларингга ишонма». «Криминал ҳодисалар» туркумидан бадиий фильм, (АҚШ).

*

20.25 — 24.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

Сешанба, 30. III

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Жар». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.
9.40 Дунё хабарлари.
9.50 «ЭКОСАН» — эл хизматида.
10.20 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари [АҚШ].

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ялқов». Мультфильм.
18.20 «Томоша» театр-студияси.
18.55 «Спортлото».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Табиат мавжудотлари».
19.55 Эълонлар.
20.00 Дунё хабарлари.
20.10 «Қардошлик тароналари». Қодир Жўрақулов куйлайди.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 «Навоийхонлик». Бадиий кўрсатув.
21.35 «Икки дил достони». Бадиий фильм.
23.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
19.20 Давра суҳбати.
20.00 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпаниясининг камер оркестри ижро этади.
20.40 «Ҳайкалтарош ижодхонасида».
21.20 «Тадбиркорлар».
22.20 «02» тўлқинида.
22.40 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.20 «Тингланг, томоша қилинг».
8.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.30 Ж. Россини. 2-соната.
9.45 Мактаб ўқувчиларининг таътил кунларида. «Қизил Шапкача ҳақида». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
10.50 «Матбуот-экспресс».
11.00 Янгиликлар.

* * *

14.00 Янгиликлар.
14.25 «Ишбилармонлар хабарномаси».
14.40 «Адам Смит бойлиги дунёси».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 Опа-сингил Книшлар куйлайди.
15.30 «КОАПП». Мультфильм. 4—6-сериялар.
16.00 «Истеъдодлар ва мухлислар».
16.50 «Технодром».
17.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
17.25 Давлатлараро «Останкино» телеканали «Ҳоким ҳузурида меҳмонда» кўрсатувини таништиради. Украина Президенти Л. М. Кравчук билан суҳбат.
18.05 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.55 «Мавзу».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.20 Хоккей. Лига кубоги. Финал. 2 ва 3-даврлар [олиб кўрсатилади].
22.00 «Эфирда мусиқа». 1-қисм.
23.00 Янгиликлар.
23.35 «Эфирда мусиқа». 2-қисм.
00.35 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 «Сиз яратган боғ».
8.25 Ишдан бўш пайтингизда. «Хонаки клуб».
8.40 Маза, таътиллар! «Ёқимли тушдай эсда қолади». Бадиий фильм.
9.25 «Ҳамоҳанглик».
9.55 Кундузги сеанс. «Катала». Бадиий фильм.
11.15 Мульти-пульти.
11.35 «Кинонигоҳ». Дзига Вертов ҳақида кўрсатув. «Донбасс симфонияси». Ҳужжатли фильм.
14.00 Мульти-пульти.
14.10 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.30 Янгиликлар.
14.45 Мульти-пульти.
14.55 «Мансаб алифбоси».
15.10 Трансросэфир. «Поволжье».
15.55 «Аз есмь».
16.25 «Даффи-дак ва динозавр». Мультфильм (АҚШ).
16.40 «Умид билан...».

*

17.00—21.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.25 «Асил ҳолича».
22.20 Спорт кўрсатуви.
22.25 «Фортуна» телеканали. Филипп Киркоровнинг «Атлантида» шоу-томошаси. 1-қисм.
23.25 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.

Чоршанба, 31. III

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Академик Ҳабибулла Абдуллаев». Телефильм.
7.50 Дунё хабарлари.
8.00 «Ошиқ бўёқчи ҳақида эртак». Бадиий фильм.
9.20 Турк тили.
9.50 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари [АҚШ].
10.05 Хор куйларидан концерт.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Чархпалак». Мультфильм.
18.20 Болалар учун. «Қувноқ шаҳарча».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Ғазалхон ёшлигим».
19.55 Эълонлар.
20.00 Дунё хабарлари.
20.10 «Осойишталик посбонлари». Ички ишлар вазирлиги хабарномаси.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 «Мулоҳаза». Мусиқий маданиятимиз равнақи.
21.55 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. Олий лига. 1. «Нурафшон» [Бухоро] — «Нефтчи» [Фарғона]. 2-тайм. «Пахтакор» — «Янгиер». 2-тайм [ёзиб олинган].
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Шифо маскани».
19.00 «Спринт».
19.20 «Суҳбатга чорлаймиз».
20.20 «Санъат ва давр». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Дамир Рўзибоев.
21.05 Давлат автоинспекцияси ходимлари билан бевосита мулоқот.
22.05 «Суперспорт».
23.05 «Оқшом учрашувлари».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20, 23.35— Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Домисолька».
8.35 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.25 Халқ оҳанглари.
9.40 Мактаб ўқувчиларининг таътил кунларида. «Қизил Шапкача ҳақида». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
10.50 «Матбуот-экспресс».
11.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
11.20 «Куйлашни биладиган кучук». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.
13.30 «Қишлоқ Атлантидалари». Телефильм премьераси [Саратов].

*

14.00 Янгиликлар.
14.25 «Телемикст».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 Телекўрсатувлар X ёшлар фестивали совриндорлари. «Учинчи фаришта йўқлаб келди» [Беларусь].
15.40 «КОАПП». Мультфильм. 7 ва 8-сериялар.
16.00 «Мўъжаз Даниядан катталар ва болалар учун эртаклар».
16.20 «Парвоздаги уй». Кўп серияли мультфильм премьераси [АҚШ]. 6-серия.
16.50 «Технодром».
17.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
17.25 Давлатлараро «Останкино» телеканали «Таянч нуқтаси» кўрсатувини таништиради.
17.50 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.40 «Миниатюра».
18.50 «Бир умр қалбимга қулоқ соламан...». А. Михайлов.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.20 Хоккей. Лига кубоги. Финал. 2 ва 3-даврлар.
22.00 «Чиллак». Телевизион бадиий фильм.
22.45 «Матбуот-экспресс».
23.00 Янгиликлар.
23.40 «L—клуб».

● «ДУБЛЬ IV»
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 «Сиёсат майдонида».
8.50 «Параллеллар».
9.05 Маза, таътиллар! «Фил ва оркестр ижроси учун соло». Бадиий фильм, 2-серия.
10.05 «Асил ҳолича».
11.00 «Бола тилидан».
11.30 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 148-серия.
12.20 Балет, балет... «Театр интерьеридаги портрет». Е. Панфилов.
13.00 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.25 Волейбол бўйича Россия чемпионати. Финал.
14.10 «Даффи-дак ва динозавр». Мультфильм (АҚШ).
14.20 «Сигнал».
14.35 Янгиликлар.
14.50 «Рост» студияси. «Бефойда сабоқлар».
15.20 Трансросэфир. «Узоқ Шарқ».
16.05 Христианлар учун кўрсатув.
16.35 «Жаноблар-ўртоқлар».

*

17.00—21.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.25 «Ҳамжиҳатлик йўли».
22.10 «Рахманиновнинг қадамжолари бўйлаб». Туғилган кунининг 120 йиллигига.
23.10 «Барабаниада». С. Овчаровнинг кинога ёзган мусиқаси.
23.40 «Пост-Монтре фестивали». Дам олиш кўрсатуви (Франция).

Пайшанба, 1. IV

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Етти кўл», «Сувости мусиқаси». Телефильмлар.
8.00 «Шум бола». Бадиий фильм.
9.20 Дунё хабарлари.
9.30 Араб тили.
10.00 «Уйғур оиласи». Фильм-концерт.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбек адабиёти.
11.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари [АҚШ].
11.15 «Ўзбекистон». Телевизион киножурнал.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбекистон халқлари тарихи. Ўзбекистонда миллий-озодлик ҳаракатлари.
12.00 «Гурунг».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ёшлик» студияси. «Фақат сиз билан...».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Табассум сайли».
19.55 Эълонлар.
20.00 Дунё хабарлари.
20.10 «Футбол майдонларида».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 «Бош ислоҳотчи давлатдир».
21.25 «Омад». Телевизион миниатюралар театри.
22.10 «Ғаройиб ҳодиса». Кинокомедия.
23.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.00 «Дийдорлашув». Телевизион киножурнал.
19.20 «Эсдалик учун дастхат».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.15 «Бу оқшомда».
21.30 «Пульс». Хабарлар.
21.45 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Мушукнинг уйи». Мультфильм.
8.35 «Кўплаб мусиқалар».
9.15 «Ҳайвонот оламида» [сурдо таржимаси билан].
10.05 «...16 ёшгача ва ундан катталар». Халқаро кўрсатув.
10.50 «Матбуот-экспресс».
11.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
11.20 «Акамнинг тўйи». Телевизион бадиий фильм.
12.25 Телевизион ҳужжатли фильм премьераси [Саратов].
12.45 «Ҳаётни қайтадан бошлаб...». Телевизион бадиий фильм.

*

14.00 Янгиликлар.
14.25 «Телемикст».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 С. Рахманинов романсларини И. Архипова ижро этади.
15.45 «КОАПП». Мультфильм 9—10-сериялар.
16.05 «Кўплаб мусиқалар».
16.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар». Халқаро кўрсатув. Танаффус пайтида [17.00] — Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
17.55 «Мулкдор алифбоси».
18.10 Телеэкранда биринчи марта. «Ўз ўрнида эмас». [«Мистер Питкин душманнинг орқа томонида»]. Бадиий фильм [Буюк Британия].
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Аншлаг. Аншлаг».
22.15 «Жамоатчилик фикри».
23.00 Янгиликлар.
23.35 «Жамоатчилик фикри».
23.50 «Труба» радиоси».
00.20 «Матбуот-экспресс».
00.30 Футбол. «Уэмбли сари йўл».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 «Нота бене» студияси.
8.50 «Ишдан бўш пайтингизда».
9.05 «Тилла шпора».
9.35 «Рост» студияси «Бефойда сабоқлар».
10.05 «Сатирикон» студияси.
11.00 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 149-серия.
11.50 Мультфильмлар (АҚШ).
12.05 «Биз МЭИданмиз».
12.35 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
12.55 «Гап-гаштакларни қўмсаб».
13.25 Театр сафари. Ленком театрининг «Фигаронинг уйланиши» спектакли премьерасида.
14.25 «Алгоритмлар».
14.55 Янгиликлар.
15.10 Трансросэфир. «Портретга чизгилар».
15.55 Кичик мусиқий кечалар. «Ҳаммаси тескарисига».
16.30 «Кулги қироллари».

*

17.00—18.55
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.55 «Нишонни мўлжаллаб». Кинокомедия (АҚШ).

*

20.25—21.40
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.40 «Жентльмен-шоу».
22.25 «Фортуна» телеканали. «Филипп Киркоровнинг шоу-томошаси». 2-қисм.
24.00 «Экзотика».

Жума, 2. IV

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Садқаи сар». Бадиий фильм.
8.50 Дунё хабарлари.
9.00 «Меҳр қолур, муҳаббат қолур».
9.35 Болалар учун фильм. «Писмиқ».
10.15 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари [АҚШ].
10.30 Ўқув кўрсатуви. Физика. Термоэлектр ҳодисалари.
11.00 «Наврўз». Телефильм.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Жуғрофия. Инсон фаолияти ва табиий комплекслар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Терговни бўғирсоқлар олиб боради». Мультфильм. 1-фильм.
18.30 «Талабалик йилларим».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Шукрулло». «Ўзбектелефильм» премьераси.
19.50 Мусиқий дақиқалар.
20.00 Дунё хабарлари.
20.10 «Билиб қўйган яхши».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 «Инсон ва замин».
21.55 «Қўшиқ рақсга уланса». Мусиқий кўрсатув.
22.40 «Баъзида эслаб қўй». Бадиий фильм.
00.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

18.30 БИШКЕК КЎРСАТАДИ.

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 16.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Зазеркалье». «Сеҳрли олма». Телевизион бадиий фильм.
9.40 «Туманли тонг». Концерт.
10.00 «Саёҳатчилар клуби» [сурдо таржимаси билан].
10.50 «Матбуот-экспресс».
11.00 Янгиликлар.
11.20 «Америка М. Таратута билан».
11.50 А. Лурье. «Кичик бутхона».

Театр шинавандалари,
Сизлар учун!

12.10 «Қариндошлар». В. Маяковский номидаги Москва академик театрининг фильм-спектакли. Муаллифлар — Э. Брагинский, Э. Рязанов.

*

14.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
14.25 «Бридж».
14.50 «Бизнес-класс».
15.05 «Ён дафтар».
15.10 «Атар муюлиши». Телефильм премьераси [Вятка].
15.30 «Зазеркалье». «Сеҳрли олма». Телевизион бадиий фильм.
16.50 «Иш».
17.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
17.30 «Инсон ва қонун».
18.00 «Америка М. Таратута билан».
18.30 «Мўъжизалар майдони».
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
20.40 «КТВ-1» ва «Франс интернасиональ» канали таништиради: «Худди ака-укадек». Телевизион бадиий фильм премьераси. «Наварро» детектив сериалидан.
22.10 «Матбуот-экспресс».
«ВИД» таништиради:
22.25 «Сиёсий бюро».
23.35 «Музобоз».
00.15 «Авто-шоу».
00.30 «Обоз» майдончаси». «Браво» гуруҳининг концерти. Танаффус пайтида [23.00] — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 «Оқ қарға».
8.40 Ишдан бўш пайтингизда. «Телестройсервис».
8.55 «Биз фақат танишмиз...».
9.25 «Аляска—Сибирь» (АлСиб).
10.15 «Жентльмен-шоу».
11.00 «Нишонни мўлжаллаб». Кинокомедия.
12.30 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
12.50 «Ижица».
13.20 «Дўстлар уйи».
13.50 «Кулги қироллари».
14.25 «Телебиржа».
14.55 Янгиликлар.
15.10 «Рост» студияси.
15.40 Трансросэфир. «Бир куннинг кўзгуси».
16.10 Жума кунлари Дисней. «Ер сайёрасига юборилган». Бадиий фильм. 4-серия.

*

17.00—21.25

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.25 «Ҳамжиҳатлик йўли».
22.15 «Пеликан» акцияси.
23.25 Кечки салон.

Шанба, 3. IV

● ЎзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».

*

8.00 Дунё хабарлари.
8.10 «Уддабурон Берендеев». Бадиий фильм.
9.15 «Алифбо сабоқлари».
9.45 Ёш спортчилар мактаби: 1. «Шоҳруҳ» клуби. 2. Кураш [бухороча усул].
10,35 «Дўстлик сарҳад билмайди».
11.20 «Мактабда Наврўз байрами».
11.50 «Бунёдкорлар».
12.20 «Тошкент» студияси. «Оила».
13.20 «Жамоат ташкилотларида».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Терговни бўғирсоқлар олиб боради». Мультфильм. 2-фильм.
18.15 Ўсмирлар учун. «Умид учқунлари».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Кино жавонидан».
20.05 «Санъат олами».
20.30 «Туркистон» ахбороти.
21.00 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм [Ҳиндистон]. 10-серия.
21.45 «Марҳабо, талантлар!». Ўзбекистон Республикаси бадиий ҳаваскорларининг телевизион фестивали. Бухоро вилояти.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

17.00 АШГАБАТ КЎРСАТАДИ.

● «ОРБИТА IV»

5.45, 7.30, 14.20, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.50 Эрталабки гимнастика.
6.00 «Матбуот-экспресс».
6.10 Ишбилармон кишининг шанба тонги.
6.55 Янгиликлар.
7.35 «Спорт-имконият».
8.10 «Марафон-15» — кичкинтойларга».
8.35 «Эльдорадо».
9.05 «Шанба кунги дастхат».
9.35 «Скан»— ҳамма нарса бўлиши мумкин...».
10.00 «Лаззатли ва фойдали таомлар ҳақида». 1-қисм.
10.25 «Китобхона».
11.05 «Мусиқий дўкон».
11.35 «Қизил космос». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 8-фильм—«Мен космонавтнинг сояси эдим»
12.05 Ёдимизда қолган фильмлар. «Тугалланмаган қисса» («Ленфильм», 1955 йил, 1973 йилда қайта тикланган).
14.00 Янгиликлар.
14.25 «Мулкдор алифбоси».
14.35 «СОС». Болалар онкологияси муаммолари ҳақида.
15.10 «Сергей Рахманиновга таъзим».
15.15 «Билл Клинтон ва бошқалар».
16.05 «Ультра-си». Спорт кўрсатуви.
17.05 «Қизил квадрат».
17.45 «Бахтли тасодиф».
18.45 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Викки қўшиғи». Бадиий фильм премьераси. «Майк Хаммер» телесериалидан.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Кентервиль шарпаси». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
21.15 «Қорқиз ва етти гном». Эльдар Рязанов Владислав Листьев билан суҳбатлашади.
21.55 «Матбуот-экспресс».
22.05 «Бир боқишда муҳаббат».
22.45 Катталар учун мультфильм.
23.00 Янгиликлар.
23.35 Охирги киносеанс. Телеэкранда биринчи марта. «Тилла гардишли кўзойнак». Бадиий фильм (Италия, Франция, Югославия).

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.20 «Оламга ўз нигоҳи билан қараш».
7.50 «Ухшаш дунёлар».
8.20 «Рост» студияси. «Бизнинг «Аралаш-қуралаш».
8.50 «Кузирхоним».
9.20 «Сафсаталар».
9.50 «Леонард Лавринскийнинг ростгўйлик чўққиси».
10.20 Такрорий фильмлар кинотеатри. «Агар бу севги бўлсачи?».

*

11.55—15.05

«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

1. «Авлодлар».
2. «Интерспорт».
3. «Рангинкамон» (тожик тилида).
4. Шарқ тароналари.

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

15.05 «Чегарасиз футбол».
16.00 Театр сафари. «И. Ром-Лебедев хотирасига».

*

17.00—18.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.25 Кичик кинозал. «Ёзнинг охиридаги қуёшли кун».
18.55 «Демократлар Америка мамлакатини шу аҳволга олиб келишди...».

*

19.55—21.50
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.50 Телеэкранда — премьера. «Тамара Александровнанинг эри ва қизи». Бадиий фильм.

Якшанба, 4. IV

● ЎзТВ I

7.00 «Тошкент манзаралари». Телефильм.
7.20 «Саодатли санъат сайёралари». Фильм-концерт.

*

8.00 «Туркистон» ахбороти.
8.30 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм. 9—10-сериялар.
10.00 «Анъана ва замон».
10.40 Инглиз тили.
11.10 «Қирқ ҳунар ҳам оз...».
11.50 «Зарблар сеҳри». Мусиқий кўрсатув.
12.20 «Ватанпарвар».
13.05 «Замандас» [қозоқ тилида].
14.05 «Тадқиқот самараси». Академик Ўктам Орипов ҳақида телеочерк.

Тижорат канали:

14.20 «Олтин сур». Бухородаги «Ҳунарбанд» корхонаси.
14.30 «Яккабоғ дон маҳсулотлари комбинати».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Кичкинтой» студияси. «Уйнаймизу ўйлаймиз».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Мерос». Етти иқлим мўъжизаси.
20.00 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси дуторчи қизлар ансамблининг концерти.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Жаҳон спорти янгиликлари.
21.10 «Дилларда баҳор». Киноконцерт.
21.55 «Қамоқ муддати ўтгунгача». Бадиий фильм.
23.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

18.00 БИШКЕК КЎРСАТАДИ.

● «ОРБИТА IV»

5.50, 18.00, 23.15 — Кўрсатувлар тартиби.
5.55 «Руҳни чиниқтириш».
6.55 Янгиликлар.
7.30 Эрталабки гимнастика.
7.40 «Спортлото» тиражи.
7.55 «Марказ».
8.25 «Эрта саҳарлаб». «Денвер — динозаврларнинг энг сўнггиси». Кўп серияли мультфильм премьераси (Франция).
8.55 «Ҳозирча ҳаммаси жойида».
9.25 «Тонг юлдузи».
10.15 «Лаззатли ва фойдали таомлар ҳақида». 2-қисм.
10.45 «Пи» белгиси билан.
11.35 «Қора кўркам от саргузаштлари». Болалар учун кўп серияли телефильм премьераси.
12.00 «Янги авлод» танлайди.

«КТВ-I» ва «Франс интернасиональ» канали таништиради:

12.50 «Пиф ва Геркулес». Кўп серияли мультфильм премьераси.
13.00 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси.

*

14.00 Янгиликлар.
14.15 «Саёҳатчилар клуби».
15.05 Мультфильмлар премьераси: «Каспер ва унинг дўстлари», «Ҳақиқий ажина овловчилар».
16.05 В.-А. Моцарт. 15-соль мажор симфонияси.
16.20 «Эфирда бевосита мулоқот».
17.00 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
17.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.05 «Большой театр. Кунлар ва оқшомлар». 3-кўрсатув.
19.00 «КВН-93».
20.55 Эълонлар.

*

21.00 «Якунлар».
21.45 «Эндиликда». Диний кўрсатув.
22.45 Мусиқий жилолар.
23.00 Янгиликлар.
23.20 «50х50» телетомошалари.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.20 Баскетбол шарҳи.
7.50 «Биз МЭИданмиз».
8.20 «Рост» студияси.
8.50 «Телекроссворд».
9.20 «Агар сиз...».
9.50 «Ати-бати...».
10.20 Кипрас Мажейка. «Жанубий Африкадан репортажлар».
10.50 «Кел, бафуржа суҳбатлашайлик».
11.15 Мульти-пульти.
11.25 «Янги қабул қилинганлар учун қўлланма». Мультфильм (АҚШ).
11.35 «Олти сотих».
11.55 «Кесиб ташламанг...».
12.10 Диснейнинг сеҳрли олами. «Винни-Пухнинг янги саргузаштлари», «Қора плашч».

*

13.00—17.25

«ЎЗБЕКИСТОН»

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

1. «Бурч» кўрсатуви.
2. «Шарқ дурдоналари».
3. «Умид» (уйғур тилида).
4. «Чисен» (корейс тилида).
5. «Торлар қўшиғи».

*

17.25 «Ҳайвонот оламида».
18.25 «Ҳар бир кун байрам».
18.35 «Дунёнинг энг катта цирклари».
19.35 «1992 йил: «Биллборд» журнали таништиради». Мусиқий телефильм премьераси.

*

20.35—22.25

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.25 «Тверскандаги қовоқхона».
23.10 Тунги сеанс. «Жаноб безатувчи». Бадиий фильм.

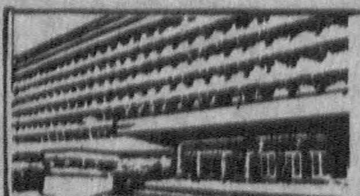

МУАССИСЛАР:
Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот комитетида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР:
хатлар — 33-29-70;
эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.
Буюртма Г—120. 19899 нусхада босилди, ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30

■ Босмага берилди 11.20. Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6